

308288

వృత్తిదినము వృత్తికటింపఁబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 30 వ తేది బుధవారము.
ఆ సందనా మ సంపత్తి ర ఆ శ్చి యు జ వికాసశి శుం ౧౧. లు

No. 165
సంచిక ౧౬౫

ఆనందా ఫౌంటెన్ వేనా.

౧౪ వత్సరములు నిట్లు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొఱాయి యున్నంగనలన ఇంక చాలాకొన్ని విద్యార్థులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలయాచమును చేయకొనుటకు గాక ఇతరులది వెడల్పు నిట్లుతోగాని సన్ననిట్లుతోగాని విక్రయించునగును. నెల. రూ. 1-12-0. క్రిందవ్రాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శృంగార నైషధము.

'నైషధం విద్యబోధకం' అని ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీహర్షుని నైషధమునకు తెలుగు. ఇది శ్రీహర్షుని కృతి. అది శ్రావ్యమైనది విషయము, జగద్విదితము: ఈ పద్యములలో ఒక్కొక్కటిని బీకాకాత్మకములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అలంకారము, నిఘంటు ఎచ్చలెచ్చలు ఏదేనికావలయునో సర్వమును చెప్పబడియున్నది. అతి సుందరమైన పటములుకూడ చేర్చబడి మేలైన కాగితములు, చిన్నపైజును కలిగి మంచికాకితోడైండు చేయబడి యున్నది. చాలాకొన్ని ప్రత్యేకము నెల. రూ. 3-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆన్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాడ్వే, మదరాస్.

ది న పత్రిక.

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.

ఆనందా సంపుటము రూ. 12-0-0	8 మాసములకు రూ. 8-4-0
6 మాసములకు ,, 6-4-0	1 మాసములకు ,, 1-2-0

క్రొమప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంపెనీ, మదరాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,
రయిసు మిల్లులు,
పిండి మిల్లులు,
నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటినిగూడ ఆవిరివలన గాని, గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుచ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు ననునారు

ఎస్టి మేటులకు, స్కీ-ములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు. మేము ఎంగల్ బ్రస్టు లూబ్రికేటింగు ఆయిలు లకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి, మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

THE MASTERPIECE OF GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior Glazed Paper.

The repeated wishes of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.

The Soldier's Wife.
In two volumes, now ready with illustrations
Price For two Vols. Rs 1-4-0 Postage As. 3. Extra.

The Faust. a Romance in two volumes. Each volume. As 12. Postage As. 2.

The first volume of faust is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,
Post Box 167, (A) Madras. E

పోస్టేజి సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును. ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసానందము కలుగజేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుదెలిసి యున్నాము. కోరువానికి ఉచితముగా పంపఁబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయును.

రైడ్యకాశ్రి, ఖజీంకర్ గోవిందజి.
ఆతంక నిగ్రహ బౌద్ధధారయము.
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఇనుపపెట్టెలు.

ఏదైనాలో కావలసినను అందముగా భద్రముగా నీమల్లిగములలో కొత్తలేకులకొక పెట్టెలు మా కల్ల బహునాణెముగా తయారుచేయించబడును. ఆర్డరు యిచ్చువారు నైజామందము వీక్షించినము గుర్తున వ్రాసి పంపింపవలెను.

గా కోమలానికి దివ్యపాత్రలు యేర్పరము మొత్తములకు మోసపోగుచున్నది. సుమేళ్యులైవిషయమై మేము జవాబుదారిగా యుండునట్లు విలాసమునకు వ్రాయవలెను. ఆంధ్ర లయవారలు యాకింది (4.9-14) నెం. కరనాళి: బాలరాసురెడ్డి, 103

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము. నీచా 1-కి 0-8-0 అకాలు మాత్రమే తలపెట్టవల మామృతము. నాయుపుపోల్లు జాపును సామ్యపుమెట్టల వారదోలును. పోట్లపోగొట్టాడు. పిలవనమూలికలచే హిందూదేశమందు సుందరి తియారుచేయబడు సుందరిమగును. 80 తెలిసి సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుకయును చేయగలిగిన పంచభాషచీటి నూచికొనిన మౌలనబహుమాన రుక్మిణియ

అమృతాంజనము దీపో, నెం. 109, ఫోర్టు బొంబాయి; లేక నెం. 9, జహంగీరుపేర్చి ప్రెసిడెంటుగారికి వ్రాసిన

కలరాకు సిద్ధోషధము

౧౦౦-కె-౯౯-గుణము.

తప్పకయేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషూచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరలైలుప్రేషనును చెలువవలెను.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ.వి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

కెల్లిగ్రాం అక్రమ
పండిట్, మదరాస్.

జి. టి. మదరాస్.

శుక్లనష్టము

గుణమియనిచో

సాము తిరుగ నియబడును.

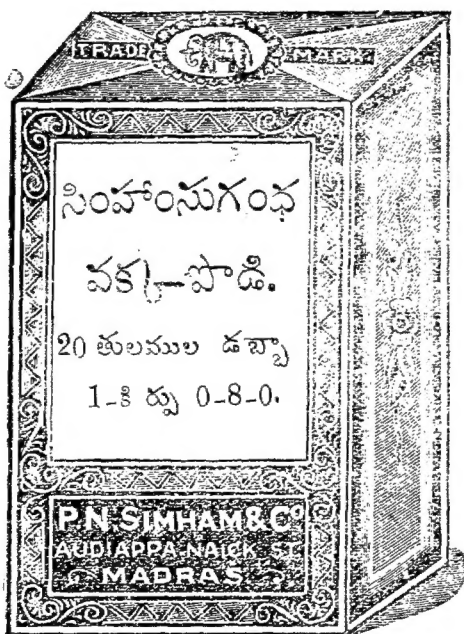
100 మాత్రలుగల సీసా. 2-0-0

నమ్మకముగల వందులు యొకను కలవు.

కేర్నాం ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,

పిలారు, క్విస్టాజిల్లా.

పి. ఎం. సింహం. అంసు కంపెనీ,

26 ఆదియప్పనాయకావీధి, మద్రాసు.

వనోషధి సారసవరిల్లా.

ఇది చేయూగండుబట్టు కత్తెరూడ్డంకు వనియ సల చూర్మోగములను కుగంబును,
బొట్టు, చూరవాయువుపొట్టు, రసవట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన
కుగంబు. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితుతువులకు శుష్కినిగలిగించును. నెత్తును
విచ్చొక్కెయను. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

రుకు వాదిన రోదగే శరీరములో న కవిధమైన మాడ్చు గనుపించును. రెండుసీసాలు
శరీరము బాగునును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

సావంట్. ౧౪౪. భనవపాడి. నం. ౨. బొంబాయి.

9. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

లక్ష్మ.

బలవర్ధక షధము.

మెదడులో పటుత్వము లేకుండుట, స్త్రీలు కెట్టిగా
యేడ్చుట, మలబద్ధము, నిస్సారత, వీర్యవృష్టము, కెన్నెముకలో
నొప్పి, పాలిపోవుట, నపుంసకత్వము మొదలగు బానిసి కుదిర్చి
శరీరమునకు బలమిచ్చును. ఇది చేయూలో కండలను పెంచును.
నెత్తును, మెదడును, రక్తనాళములను విశేషము బలమొన
గును. మాడుబుడ్డు వాడవలసినది. విరోగము నయమగును.
మీరు శ్రాత్తమునుష్కల యింట్లు కనపడును.

లక్ష్మ మియంటియందు ప్రతిదినముకొడుటవలన బలమును
సామగ్గ్యమును, తేజస్సును ప్రసాదించును. మంచి ఆరోగ్యము
మంచి దేహపటుత్వము యొందుటవలన గల జీవితేచ్ఛ నిది
యొనంగును. బుడ్డి 1కి విలువ 2-4-0. మూత్రబుడ్డ విలువ 6-4-0
లక్ష్మ టూనిక్ మాత్రము 32 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి 2-0-0.
సోలు ఏకెంటుల హోమారు డ్రగ్ స్టోర్సు

నెం 106, మింట్ స్ట్రీటు, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల నెంటులను ప్రేమించువారు.

ఆటోదిల్ బహిష్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగ్ధేయల కుద్దేకంపబడిన ఆత్మ రుపయోగింపవలయును.
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన
యుండునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కొటుమీదగాని కొన్ని
బొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనతో గూడినపుష్పతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ అద్భుతమైన వేయిరకముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మర యొక్క సువాసనభవించు
చుటకయి ఆటోదిల్ బహిష్ యివ్వమని మీదగ్గిరనున్న
సాపుకీపరు నడుగవలయును వారితావున లేదని మాటవ్రా
యును. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
పై కొన్ని ఆత్మరగల పెద్దసయిజా బుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరలో
మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ రాదుమందు కాట్టలు డబ్బా 1 కి
0-10-0. పి. సి. భర్త్యుకొనువాకే ధరించవలయును.

సోలు ఏకెంటులు-అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్

కెమికల్ కంపెనీ, 155 జూమా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంటులు:— మెహార పురపోత్తం మూర్తి
నెం 2కి, నై నాబజారు రోడ్డు, ప్లవరు బజారునమీద మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికీ నిల్లి.

ఇది సంజీవనోటి ఒక వనమాళిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల
ఆతిరహస్యపు షధము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న చాలి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిది ములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంస
కత్వము పోగొట్టుటకు యంతేజమించినది లేదు. జన్మోద్దియ
దుర్బినిహాగముచేతను మాత్రవ్యాధిలలుటకు సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటతో రాజశంకిది. రక్తమును
శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమున్న దేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట్లు
నాకనము చేయుటలో సంజీవనోటిది "సర్వజీవన్" ఇది.
స్త్రీలు, పురుషులు, బాలురు పృథ్వులు అందరును నువ్వె
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృధావ్యయ నశించి
మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

కెల టిన్ను 1-కి 2-6-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియుగభీమ

16 కృష్ణపుమొదలిపేర్, తిరువల్లిక్కోటి మదరాసు.

గ్లోబ్ కంపెనీవారి బొటనవ్రేలి ముద్రపెక్కలు.

చాలా ప్రసిద్ధిగాంచినది. వందల
వందల విక్రయము కల వెట్టె 1-కి
రు 1-4-0 పోస్టాఖర్చు వేరు ప్రాంమిగిరి
నోట్లు మొదలగువాటిమీద నిశానిచార్ల
చే వ్రేలిముద్ర వేయుట సర్వత్ర ఆవలం
బించుచున్నాడు. వర్తకులు, ప్రిన్సిపల్స్,
యినాంబార్లు మున్నగు వారికి మిగుల
ఉపయోగము.

గ్లోబ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

వృక్షపాడి.

డబ్బీ మాత్రము 12-కి రూ. 1-2-0.

పంటియను. పి. యమేషధము. సువాసనగలిగి.
ఉంగరి, కేంద్రపు ఆమలాపాడుకు దగిడెన్నది
నిక - Street Corner పోర్టు బొంబాయి.

దినపత్రిక

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయముండును.
చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.
6 మాసములకు రూ. 6-4-0.
3 మాసములకు రూ. 3-4-0.
1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 30-వ తేది

ప్రదేశములు.	సం॥ ౩౦ సెప్టెంబరు నెల ౩౦-వ తేది	కడలి 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత.		వర్ష పాతము.		
		ఉష్ణోగ్రత.	నీడను ఉష్ణోగ్రత.	వర్ష పాతము.	నీడను ఉష్ణోగ్రత.	నీడను ఉష్ణోగ్రత.
గోపాలపురము	29.8.9	88.3	78.1	...	51.92	80.71
వాల్తేరు	29.916	85.1	77.5	...	37.94	24.82
కాకినాడ	29.889	89.8	77.5	...	27.87	22.85
బందరు	29.884	91.8	77.2	...	27.48	24.82
గుంటూరు	...	91.0	75.1	0.70	22.81	...
నెల్లూరు	29.812	89.8	75.1	0.29	12.88	12.46
మద్రాసు	29.881	88.0	75.8	...	21.82	16.77
కడప	29.818	91.8	75.6	0.86	27.65	16.88
నాగపట్టణము	29.821	90.5	76.1	0.05	12.98	12.57
కొలంబూ	29.876	87.5	74.1	0.08	86.25	41.16
తిరువనంతపురము	29.865	87.0	76.3	...	44.68	40.76
కొచ్చిక్	29.851	87.8	76.2	...	82.15	87.92
కల్లికోట	29.857	86.8	75.1	...	95.24	99.18
మంగళూరు	29.859	84.7	73.6	...	184.44	116.26
బొంబాయి	29.861	85.9	77.5	...	80.90	68.51
హైదరాబాదు	29.798	86.8	71.8	0.08	89.75	25.12
అనంతపురము	...	87.0	78.1	...	18.56	18.54
బళ్లారి	29.828	90.7	72.8	0.60	12.10	12.49
కర్నూలు	29.852	88.5	78.4	...	24.69	21.08
కడప	29.818	82.6	72.8	2.06	20.00	20.66
దెంగునూరు	29.815	82.5	66.8	...	21.28	28.55
కొడైకనూరు	22.775	65.1	58.6	0.62	87.77	81.91
ఉదకమండలము	28.000	67.0	40.2	...	81.08	86.88
కోయంబట్టూరు	29.850	89.8	70.8	...	4.40	9.26
తెలూరు	29.841	90.5	78.2	...	20.58	25.92
నెలము	29.851	98.0	75.0	...	21.04	26.48
తిరువనాపల్లి	29.816	97.9	74.0	0.82	29.95	15.42
పుదుకోట	29.842	92.4	77.1	...	19.74	18.96
మధుర	29.852	95.2	76.9	...	11.95	16.68
తిరునల్వేలి	0.55	1.65	6.70

బంగారోభాతిము నందును, కర్నాటకమునందును వాయుభారము తగ్గిపోవుచున్నది. దత్తమండలములందు వృద్ధియగుచున్నది. గాడ్గులు తేలికగను, ఆస్తియును నష్టమైతూర్పు తీరమునతప్పు, మిగిలినచోట్ల మన్మథాష్టపరిమాణము సామాన్య స్థితికి మించియున్నది. దత్తమండలము లందును, పగటిపూట వేడిమి అధికముగనున్నది. దక్షిణమున రాత్రులందు వేడిమి అధికముగా గలదు. కర్నాటకమునందు వాయుమండలము ఆతీయున్నది. మబ్బులు విడిపోయినవి. వాయువు నిర్మలముగ నున్నది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న, నానారణకాశ్రమాదు.

హాస్యలపారి.

మ్యాజియము గుమ్మముదగ్గర నొక క్రొత్త బంగ్లాతు నిలువబడియుండెను. ఒక పెద్దమనిషి చూడవచ్చి లోనికి పోబోవుచుండెను. బంగ్లా తాయన తక్కువ ధరకొని వెళుకకు లాగి,
బం—ఏమయ్యా - చేతికర్ర - చేతికర్ర - చేతికర్ర యియ్యకుండా లోపలకు పోవడమే.
పెద్ద—చేతికర్రా? నేనుచేతికర్ర పట్టుకొనిరాతేదే?
బం—పట్టుకొని రాకుండా ఎందునకువచ్చివావు? పోయి రేమ్మకో. కర్రనాచేతికిచ్చిన వారినిగాని లోనికి పోనియ్యవద్దని నాయనమానులు నాకుత్తరవిచ్చి యున్నారు. గాననేను పోనీయను.

వృత్తాంత లేఖలు.

ఇందుకూరుపేట వార్తలు.

(ఒక విలేఖకుని యొద్దనుండి.)

సిరిగతులు.

ఇందుకూరు సెప్టెంబరు 28:—ఈనెల 24-25 తేదీలు వృష్ణము చక్కగాకురిగినది; వైశ్య చక్కగావచ్చి. ఎండలు తక్కువగనున్నవి. రాత్రులు ప్రతిరోజుమబ్బులు పట్టుచున్నవి. ఆ ను పత్రి.
మాగ్రామమున నిధిక్రొత్తగా నేర్పాటుచేయుటకు ఉత్తరువు రాబడినది. భవనము కట్టేవరకు శ్రీ సుబ్బానాయకుగారివలన కట్టించబడిన విక్టోరియా బౌనుహాలులో నెట్టుటకు ఆమోదించినారు. క్రొత్తగాకట్టుటకు గ్రామమునకు తూర్పువైపు స్థలము నిర్దేశించినారు. కాని, యిది యుపసాగమైన ప్రదేశముకాదు. అందుచే దీనినిమార్చి గ్రామమునకు పడమరవైపు కట్టుట కేర్పాటుచేయుటకు శ్రీ తాలూకా బోర్డు వెసిడెంటుగారిని ప్రార్థించుచున్నాము.
ప్రభుపాతకాల
ఈగ్రామమున హీనజాతిపల్లకాయలు సుమారు ఆయదు వందలమంది కలరు. స్కూలులో నిప్పుడు డెబ్బదిమంది మాత్రమున్నారు. తగువారి నయ్యవాగ్గగా నియమించి యింకను బాలురు వృద్ధియగునట్లు నేను విద్యాధికారులు ప్రార్థింతులు.

గుంటూరు వార్తలు.

(స్వకీయవిలేఖకుని యొద్దనుండి.)

గుంటూరు సెప్టెంబరు 28:—ఈనెల 27 వ తేదీన మా పురమండలి మునిసిపల్ స్కూలులో ప్రార్థనసమాజము వారి పక్షమున శ్రీ గాజారామ మోహనరావుల వారి 81వ వర్ధంత్యుత్సవము శ్రీ కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులు బి. ఏ. బి.ఎల్. గారి యాజమాన్యముక్రింద బహు జయప్రదముగా జరుపబడినది. నాటిసభకు పురమండలి న్యాయవాదులు, విద్యార్థులు, వర్తకులు మున్నగు వేక్షకులందరి విచ్చేరిరి. ప్రభుమునకాతా శ్రీరామకృష్ణగారు శ్రీరామ మోహనరావుల వారిగుర్తి వ్రాయబడిన పద్యరత్నమాలను శ్రావ్యముగాజదివి సభ్యుల నానందింపజేసిరి. తరువాత విన్నకోట వేంకటరంగారావు బి. ఏ. ఎల్. టి గారు శ్రీరాయలవారి జీవితమండలి సాంఘిక రాజకీయాది విషయములను గూర్చి ముచ్చటించి శ్రీరామమోహనుడు వక్త్రమాం భారతవర్షమునకు జనకుండవి నుడివిరి. ఆనంతరము పాలపత్రి నరసింహముగారు రామమోహనుని శరీర, మనో బలములను వివిధభాషా సాండిత్యి హైస్కూ సాహసాది గుణముల గూర్చి ముచ్చటించిరి. సీదప కాతా శ్రీరామకృష్ణగారు రామ మోహనుని గూర్చియును నెర్చుకొనవలసిన విషయము లసంఖ్యాకము లనియు, నాయననాటిని బ్రాహ్మసమాజమున మహావ్యక్తియు నుండి ఫలించిన ఫలమే కవిసార్వభౌముడని లోకఖ్యాతి వడసిన శ్రీరవీంద్ర నాథుడనియు, రామ మోహనుడొక మహర్షిగాని సామాన్యమానవుడుగాడనియు, నాయన నేటి కొకకతాబ్దమున ప్రకటించిన సిద్ధాంతముల నేటికిని మనకు మార్గదర్శకములై యున్నవనియు, జెప్పిరి. కడపట ఆగ్రాస నాధిపతిగారు, నేటి యుపన్యాసకులలో నొకరు మహాసభావృంధనియు, నొకరు మతకర్తయనియు, నొకరు మహర్షియనియు, జెప్పిరిగాని నాబుద్ధి కీపురాణిప్రసిద్ధులగు రామకృష్ణులవలెనే మహాసభావృంధు రామమోహను రాయల వారును, ఆధునిక కాలమున నవలించిన నొకయతతర పురుషుడని తోచుచున్నదనిరి.

యనవలీసనాహితీ సమాజము.

ఈ నెల 28 తేదీన యనవజన సాహితీ సమాజ పక్షమున శ్రీ కాతా శ్రీరామ కృష్ణగారు గౌరవ బుద్ధిని చరిత్రమున హరికథామాలముగా మునిసిపల్ పాఠశాలాభవనమందు కాలక్షేపముజేసిరి. నాటికథ వినుటకు వందలకొలది పిన్నిలు పెద్దలు విచ్చేరిరి. కాశ్రీగారి శ్రావ్యగౌరవమునకు కతా కల్పనకు, రసప్రస్థితికి, సభ్యులు కడుమెచ్చుకొనిరి. ఈసమాజము పక్షమున 29 తేదీన కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారిచే “నాటిక జీవితము”ను గూర్చియు, 30వ తేదీన ఉన్నవ లక్ష్మీ నారాయణగారిచే భారతి యోధులు (కర్ణకు) గూర్చియు, 1వ, తేదీన ఆర్. ఎల్. సోమయాజులు బి. ఏ. బి.ఎల్. గారిచే గోళమునుగూర్చి మ్యాజిక్కులాంతరు ద్వారా ఉపన్యాసములు జరుపబడును. ఇవిదసరాపండుగ సందర్భమున జరుపబడుచున్నవి.

గోదావరి వార్తలు.

(ఒక విలేఖకుని యొద్దనుండి.)

న ర ద లు.

కాకినాడ సెప్టెంబరు 28:—గోదావరికి ఉత్తరకాకరి వరద 17 తేది 18 అడుగులవరకు వచ్చినది. కాని కృష్ణకంటే వెడల్పు ఎక్కువగుటచేతను ధనశ్రేష్ఠమునండి పాయలనేకము లుండుటవలనను గట్టుతెగి దేశముమీద బడుటలేదు. అయినను “అల్పదేవుడుబల్గు నాడంబరముగాను” యనెడి వేయనవాక్యము ననుసరించి గోదావరిలో సహస్రాంశముయినను లేని ఏలేరు యంతవగతు సుమారు ఒకటిన్నర లేక రెండుమాసముల క్రిందటను తిరిగి యిప్పుడు భౌద్రిపదమాసాంతమున మరింత యెక్కువగావచ్చి పీఠాపురంయెన్నేటు ఇలాకా అనేక గ్రామములలోని వీడరయితుల యొక్కయు తదితరులయొక్కయు పంటలు కొన్ని పూర్తిగాక, కొన్ని చాలభాగమును పాడుచేసి ఆమితనష్టమును కలుగజేసినది. అయితే కృష్ణగుంటూరు వారివలె ఈసంగతి వేష్యలోను మరియొకవిధముగాను మొగవెట్టువారులేక కలిగినవీధి శ్రీపీఠాపురం రాజాగారి కిని గవరక్ మెంటువారికిని తెలియట కవకాశములేక పోవుచున్నది. వీనిలో కొన్ని భూములు పయన దివాణమునకు కిస్తు మాత్రమును, కొన్నిటికి దివాణముకు కిస్తు సర్కారువారికి నీటి తీరువయను చెల్లలేగ్గవి యున్నవి. కాబట్టి శ్రీపీఠాపురం రాజావారు ఏ ఏరయితులకు నష్టముకలిగినదో స్వాగ్రతగా విచారణచేయించి అట్టివారికి ఈసంవత్సరము కిస్తు డివిషన్ దయచేయించుట న్యాయము. ఆప్తప్రకారము వారికట్టి బాధ్యత లేదు. కావున నే యట్టి ఘన కార్యము మరింత శోభిల్లును. రయితులకు దివాణము పయన అనురాగము పుట్టించును. గవరక్ మెంటు వారివల్ల నీటి తీరువరిమిషన్ కొరటకు గూడ కాపుల కవకాశము గలిగించును.

గవర్నరుగారి రాక

శ్రీ గవర్నరుగారిలో కొన్ని సంవత్సరముల కొక మారు మనవిచేసికో వలసిన సంగతులు ఇవిగుట జిల్లాసంఘమువారి దాఖలచేతున్నవి. నేటి యాచారము కలిగి ఉన్నది. ఆపద్ధియింతవరకు బాగుగానే జరిగినదని చెప్పటకు సందియములేదు. కాని యిక ముందునంది అంత తృప్తికరముగా జరుగ గలదని చెప్పట కవకాశములేదు. జిల్లాసంఘము పని అంతా వారి మేనేజింగు కమిటీవారు చక్కచెల్పుదురు. మేనేజింగు కమిటీలోని మెంబర్లు కాకినాడలోని వారుగాక యితర మకాములలోని వారు అందులోను ముఖ్యముగా రాజును హేంద్ర వరములోని ప్రముఖులు ఏమీ శ్రద్ధవహించి పని చేయరు. బరువు అంతా కాకినాడ వారిమీద త్రోసివేయుదురు. కాకినాడ వారికి కలెక్టరుగారిలోను వారి నెస్ట్ తాబే దార్లలోను అనేక బాపతుల మొక మోటుములు భయములు కూడ కలవు. “గోరుచుట్టుమీద రోకటిపోటు” అన్నట్లు కలెక్టరు మొదలగువారిని ఎదురుగా కూర్చుండచెట్టుకొని గవర్నరుగారు వినుటయు ఆ మరునాటియించి యీ చెప్పినవారి సంగతి బాగుగా కనుక్కొనుటయు, కాబట్టి తాలూకావారు కూడ జిల్లాసంఘమువారు ఏర్పరచు ప్రతినిధులు చెప్పేవినివాకి ఉపరిగా వారికి గల మొట్టలు ఏ ఆ ఫీ సరు లేకుండు నుండు సమయములో ఆరమరలేకుండ చెప్పకొనెలాగన అవకాశము యియ్యమనినదని గవర్నరుగారికి వ్రాసికోవలసి యున్నది. ఎంతయింది వచ్చినను సతే రోనియ్యనలసిన దనియు చెట్టుకొను మొట్ట ఒక టేగునుక విశేష కాలమాపన కావ్యగోడ వ్రాసికోవలసియున్నది. హానరబిలు కిరస్వాసు అయ్యగుగారు కాకినాడకు దయచేసినప్పటికీ అట్టి అవకాశము ననుగ్రహించిరి. కలెక్టరుగారి యితర అధీస్థులుగారి ఆభయకు తాలూకాబోర్డు అనుద్యోగియపు వెసిడెంటు గారి హాజరుండ నక్కరలేకుండ రయితులు యిరులు చెప్పకొన్న లోకలుఫండు రినిన్యా, డి. పి. డబ్ల్యు. రిజిస్ట్రేషన్ మొదలయిన యావత్సంగతులు 50, 60 మంది పయిగా చెప్పకొన్నవి వినుటయే కాక, వారు కూడ, కలెక్టరు మొదలగువారున్నప్పుడు చెప్పటకు పిలులేరు సమాధానములు సలహాలను నెలవియ్యగలిగిరి. ఆసంగతి శ్రీగవర్నరుగారు ది. హానరబిలు కిరస్వాసుయ్యగారికి తెలిసికొని ఆమాన్యము నవలంబించుట యు కము.

యంధ్రములో నవ్వుతి కార్యమును చేయగలిగిన వైమానికులకు 1,000,000 ప్రాకులనుమామాన మిత్తునియ్యండి మిచెలుగుగారు ప్రాన్సుదేశపు వెసిడెంటుగారికి వ్రాసినారు. మిచెలుగు విమాన నిర్మాణమున ప్రసిద్ధికెక్కి చాలధనమును సంపాదించిరి. అట్టి వైమానికులు యంధ్రములో చనిపోయినచో ఆ సొమ్ము వానివారసుల కొసంగెదరటం.

అంతఃకర్మములు.

మహాలాసరూపిణి గా నిర్వహింపును కూడయుచు నేయున్నది. ఈ సోజులలో నీ ప్రాంతముం నీతికన్న మురు పదియేండ్లమధ్య నెన్నడును లేవు. ఇప్పుడును కలరా మున్నగు రోగములు ప్రచులించునని. మొత్తముమీద పట్టణ పొరగుద్దము బాగుగ లేదు. నారినముగ కట్టుబడిన ఒకటి యెండు పేటలుతప్ప తక్కిన ప్రదేశములందు మారదమురికి నీరు, రోడ్లకిరువంకల, పొరుముండును ప్రజలు ధారాకముగా తియియిండ్లనుండి మురికినీటిని బయటకు వెళ్లించుచున్నారు. వాని నెవరును ఆదువు నెట్టలేదున్నారు. మల శోధియ్యరేమో యని ప్రతికాని లుగుకును ధయమేమి? ఇదే సోమలకును చెడువానన యొక్క వగుటకును కారణము. మాయూరి వైశ్యు లీవరారత్రములందు నడిబొరన అన్న సత్రములు నెట్లు నలవాటుగలదు. గంజినీటి కాలువలు ఏలూరు బజారునుండి చేరువారి బజారంతయు ప్రవహించుచున్నవి. ఈ రోడ్లు గంజేటి మురిగిన బురదచేసిండి దుర్గంధము కొట్టుచున్నవి. ఈవీధి బజారుగాన ప్రజలు బుద్ధు విధివిరామము లేక తిరుగుచుండును. ఇన్నటికి 39 దినముల నుండి ఒకరీతిగా నీ మురికి కాలువలు ప్రవహించుచున్నవి. ఒక్కలైననడుగుట, ఆత్మపులకు గేండుకూ తీలువెల్ల రోడ్డున కిరుప్రక్కల కాలువలు బాగుచేయుట లేదు. మునిసిపాలిటి వారేమిచేయు చున్నది గానరాదు. ఆసత్రముల యెద్దనే నెడ్లగోతులుతీయించి, యేరోజునరు ఆరోజున తీయించిన, మెంతబాగుగనుండును. మేనేజు పునకును బ్యాంకు నకుపోవుదారి అడ్డముపలి నుండును. మొన్న నే నాప్రాంతము లకు పోయియుంటిని ఉదయముననే గాంగుకూతీలు రోడ్లకిరు వంకల చక్కకాలువలు తీయుచుండిరి. నోరేరోడ్డున పోవు చుండును. అననమెచ్చుటచో అక్కడ నీకూతీలు పనిచేయుట లేదు. అప్రహరంపోయి యుంటిని, అచ్చట వైతరణదీపకల వైష్ణవబజారునుండి పోలూరువారి యిండ్లనుండ, ఇసుగవాగు నకు వచ్చేసందునవ్వుచున్నను, లేవన్నను, సదామురికినీరు ప్రవహించుచునే యుండును. నేనీరోజున నే యింటినుండి వచ్చు చున్నదని యింటి నెంట్ల ప్రాయసెంచితి, కాని ప్రతియింటి నుండియు వచ్చుచునే యున్నది.

ఈమధ్య నొక మునిసిపల్ సభ జరగినది. అందులో పట్టణ అసీనల్ల బంగళాలలో, మునిసిపల్ నవుకర్లు పనిచేయు విషయము నవ్వకువచ్చినది. వెద్దబజారునుండి సరాసరి నల్లచెరువును బోయెడి నెడ్లగోడ్డున కొకతట్టు పట్టణపు మురికినీరంతయు పోవు నెడ్లకాలువగలదు. శ్రీహరి! నరకములో గూడ నా బాధ ఆరుధివించమని నాతలంపు. కాలువ యెచ్చటనైనపోను పోను పల్లముగ నుంటు కలదుకాని మా గ్రామంలో నుట్టుకు పోనుపోను మెరకగ నిర్బంధ బడినది.

II

పీరు గుంటూరు మండలమున కలెక్టరుగానున్న కాల
 ౨. ౧౯౨౨లో మొక్క నీటిచాగు నుండలేదు అని యిదివరకు
 వెలువడిన ప్రతికల మాటలుగ అందరకు తెలిసియేయున్నది.
 వీరికి నలభయ్యు మ్మ ఆశీస్సల ముగ్గురు. ఇంను మొదటివారు
 మాజూరు శిరస్తాదారు గిరిరావు పంతులుగారు. పీరు యీ
 హామీదాకునచ్చి కొలదికాలము మాత్రము గోరగారుండినను
 నీరి ప్రభయంకియ అవ్వాయినవ్వలగున పోయినది. వీరి
 యందు గోరగారికి చాల ప్రేమ. ఎందుకనగా పీరు తహస్సిల్దార్
 చారుగా నున్నప్పుడేను, శిరస్తాదారుగా నున్నప్పుడుకూడ
 పీరి తెంటూరు బండిమీదను కృష్ణవరదలు చూచుటకు వీరికి
 ప్రత్యామ్నాయము ఎవరికోసయిన ముచ్చటించుటకును, లేక
 వీరికి గవ్వ మెంటునుంచి టెంటులవయన బత్తా మట్టజేయు
 టకో, తప్పక ప్రక్కతోడుగ నుంచుకొనుచు కాలమును గడ
 పిరి. పీరు లేనిపని యేమియును జరిగినదికాదు.

శంకరు వారు డిస్ట్రిక్టు బోర్డు హెడ్ క్వార్టర్స్
నివాసానికి సుబ్బయ్యగారు, వీరు చాల ప్రజా వంతులు
సీతమ్మను నడుముకట్టుకొని యీజిల్లా తెలుగు వారు
దొంగరాజి వీరు చెప్పుదరో అని కాకలికాయరు దొంగరా
జేంటిస్ లెరుగుచుండెడివారు. వీరిపనిసాటిలయందు వెన్ను

ಯಥಾರ್ಥವಾದಿ.

1913 సంవత్సరపు సంగతులు.

ఈ సంవత్సర విశేషముల వివరమునుగురించి డైరెక్టరు గారిటుల తమ డిపోజిట్లు (వా సి 8 (1) ఇండియా లో కొన్ని భాగములలో వర్షము బొత్తుగాలేదు. (2) పంజాబ్ లోను బొంబాయిలోను వ్యాపారములు తీవ్రంగా తీవ్రపడి (3) బట్టల వ్యాపారము మందగించినది (4) రైలువే సరకులు బొత్తు సరకులు కాలేదు. బొత్తు వ్యాపారమునకు వాగనులు దొరికని యిట్లుంది చాల కలిగినది. 1915వ సంవత్సరాంతమునకు 22848 రైల్వేదారి వాగనులుకొనుట కేర్పాటు జరిగినది. వానిలో యొడ్డుయిండియా రైల్వేవారికి 9478 వాగనులును బెంగాల్ వాగపూరు రైల్వేవారికి 1845 వాగనులును యియ్యబడును అస్ట్రేలియాలో వర్షము సమృద్ధిగానుండునుకాని యిండియాలో ప్రతిసంవత్సరమును వర్షము బొత్తుబాటేగనే యుండును. ఈ సంవత్సరముగూడ నటులనే యున్నది. 1918లో జూలై తరువాత వర్షములు సరిగా కురియలేదు. యునైటెడ్ ప్రావిన్సులోను, నెల్లూరు యిండియాలోను, సెన్ట్రెల్ నెలతోనే వర్షములు ముగిసినవి. బంగాళీ ములో కొన్ని భాగాలలోను, బేహారము ఒడిస్సా, మదరాసులలోను వర్షము లభికముయి వరదలు విస్తారముగవచ్చినవి. నీతకాలములో పంటల కనసరమగు సంవత్సరముగూడ యునైటెడ్ ప్రావిన్సు, నెల్లూరు యిండియా రాజపుత్రాలలో కురియలేదు. కాన నాప్రాంతములలో కొన్ని చోట్ల కరువులక్షణము లేర్పడినవి. జలను, బందా, హమిర్పూరు ఎటావాలలో కరువు విస్తారముగాకలిగినది, బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీలోగూడ కొన్నిచోట్ల వర్షములేదు. మాలాపూరులో వాన బొత్తుగాలేదు. పంజాబునకు తూర్పుభాగమునందును మొత్తం కొన్ని వర్షములేని ప్రదేశములలోను గడ్డికి రైలుఛార్జీ తక్కువ చేయబడినది. ఇండియాలో వర్షము లనుకూలముగా నుండిననేగాని, పంటలు బాగుగానుండవు. పంటలు బాగుగానుండిననేగాని ఎగుమతిదిగుమతి వ్యాపారములు చక్కగాజరుగవు. గోధుమలు చమురుగింజలు పంట చాలతక్కువగానున్నది. నార్తరను యిండియాలో వరిపంటకూడ వత్సమైనది. కాలము మనుకూలముగా లేనందున, యునైటెడ్ ప్రావిన్సులలో చెరుకు పంట చాలచెడిపోయినది. జూలై ఆగస్టు నెలలలో బంగాళీ ములో వర్షములభికముగుటచేత జనపనారపంట తగ్గిపోయినది. ప్రతిపంటమాత్రము బాగున్నది. ప్రతివిస్తారము పండినది.

నీలిమందు.

గత సంవత్సరము కన్న నీ సంవత్సరము నీలీమందు పంట
జేహారులో తక్కువగా సాగు చేయబడినది. యాధ్యమువచ్చుటచే
గత సంవత్సరము పంటసంబంధముగు నిలువయున్న నీలీమందు
యిదివరకున్న ధరకు మ 60 లు పాచ్చి బెట్టి మానుచేర గాండ్ల
కొనిరి. యూరోపు దేశములో సింకెట్రిక్ డై ఫాక్ట్రి గీలు మూడు
బడుటచేత దేశవాళీరంగులకు గొర్రె తగులవచ్చును. కా
గిరాకెకి తగిన పంట పండించుటకు ఇ మవకాశములేదు. కా

వర్తకులు చురుకుపడగలకు కొనవచ్చును. పాఠశీకములో బహు
ధరలు కుదురువాటుగాలేవు. అవి కుదురువరకును వారు కొను
టకు రాదు. 1911-12 సంవత్సరమునకన్న 1912-1913 సం
వత్సరములో ఎగుమతి తగ్గిపోయినది. 21 లక్షల రూపాయలు
విలువగల 10,989 హ్యాండెడ్లులసరకుమాత్రమే యెగుమతి
యైనది. యూరోపుదేశములవారి కొనుబడి తగ్గినది. ఇంగ్లాండు
దేశమువారి కొనుబడి హెచ్చినది. అసియాటిక్వారు పాఠ
శీకమువారు అమెరికా యుపై తెను స్టేట్సువారు ఈజిప్టు
వారును వాగుగాకొనిరి. గతసంవత్సరములో యావళి ఖరీదు
185-10-6 యాసంవత్సరము (1912-13) లో 193-3-8.

కాగితములు.

ఈ దేశములో తెల్ల కాగితములు చున్నాము కాగితములును
వారమునకు సుమారు 15 వేల టన్నుల కాగితమును ఖర్చుగుచున్నది
యుద్ధ వార్తలు వచ్చుటచేత 25, ఖర్చు వృద్ధియైనది. అక్కడి
కిని ప్రతీకలవారు తమ ప్రతీకల పరిమితిని తగ్గించినారు.
కాగితములు విస్తారము న్యూఢండులాండునుండియు యూరోపు
నుండియు వచ్చుచుండును. ప్రతినారమును న్యూఢండు
లాండునుండి 900 టన్నులును యూరోపునుండి 2600 టన్ను
లును వచ్చుచుండును. యూరోపులో నార్వే-స్విడను-జర్మనీ
దెన్మార్కు, హోలండు దేశములనుండి కాగితములు వచ్చుచుం
డును. అధినీవేశ న ముల నుండి కాగితములు వచ్చుటకు
కొంత యాటంకము కలిగినను, అచట నుంచి సరిగనే
రావచ్చును. అయిరోపునుండి మాత్రము సరకు అగిపోయినది.
కానధరలలేచినవి. 15 రోజులక్రితము పానుకు 1 పెన్నెవెల
యిప్పుడు 8 1/4 పెన్నెవెలగానున్నది. ఈదేశములో 11500
టన్నులు కాగితములిప్పుడు తయారగుచున్నవి. న్యూఢండు
లాండునుండిగూడ సరకులు మున్నగుగానే వచ్చును. ఎంత
వచ్చినను చాలదు. ధరలలో భేదములే అప్పుచేయువారికిని
చాలకష్టముగా నున్నది. అట్టిలో ప్రతీకలవారికి మిక్కిలి
కష్టముగానున్నది. ఇప్పుడువారమునకు 4 వేలటన్నుల కాగిత
ములు ఖర్చుగుచున్నవి. నిలవసరకులు 10 వారములవరకు
మాత్రమే సరిపోవునని యిదివర కనుకున్నాము. ఇప్పుడు ఖర్చు
పెచ్చుగా నుండుటచేత 6 వారములకు మాత్రమే సరిపోవును.

జానాపంచదార.

జావాలో పంచదారపర్వతులకు మిలిమిగిన లాభములు కలుగుచున్నవి అని సౌరభాయానుండి యొకరువ్రాసిరి. తక్కిన సామగ్రులన్నియును కొట్లాలోని అంతయగు చున్నవిగాని పంచదారమాత్ర మెప్పటికప్పుడు విడుదల యగుచున్నది. ధరలు రోజుకు రోజుకు పెరుగుచున్నవి. ఈనడుము ధరలు చాల పెరిగిపోయినవి.

16-20 నెంబర్లకు ధర 9 $\frac{1}{4}$ 0/0 నుండి 30/0 వరకును
మంచి రకమునకు 10 $\frac{1}{4}$ 0/0 నుండి 40/0 వరకును ధరలు
నెగ్గివేసి, ఒక వర్తక సంఘము వారు 10 లక్షల
పెళ్లు పంచదార నిలువచేసిరి. ఈలిగానెందరో నిలువ
చేయుచున్నారు. జపాను వర్తకలపత్తమున నొక చీనాసంఘము
వారిప్పటికి 220000 పెళ్లు పంచదారకొనిరి. 2 జపానుస్త్రీమ
రులలో పట్టునంత పంచదార నెగుమలిచేసి జపాను శేవులకు
పంపుచున్నారు. చీనావర్తకలి వ్యాపారమున కోటిశ్వరులగు
చున్నారు. ప్రాధ్వనమొదలుకొని రెండుజాములలోపల నొక్క
ఘంటలో నొక చీనానావర్తకుడు సుమారు 10 కోట్లరూపా
యలబాధమును సంపాదించెను.

ಅನಿವಾರ್ಯ

గత సంవత్సరము 90 లక్షల రూపాయల విలువగల అగ్గి పెట్టెలు దిగుమతియైనవి. దిగుమతులవెలలో నంతకు వెనుకటి సంవత్సరమున కన్న 9 లక్షలు తగ్గినది. జపాను స్కాండ్ నేవీయా ఆఫ్ ఫ్రియా హాంగరీ జర్మనీ - డెన్మార్కు - డేకములనుండి మన దేశమున కగ్గి పెట్టెలవచ్చుచున్నవి. యుద్ధమువలన ధరకొంత పెరుగుచున్నను, డేరాహానులో వీనికి కావలసినవస్తువులు విస్తారముగా దొరుకును. అమెరికాబాహులో నొక ఫ్యాక్టరీ కట్టుటకు ప్రయత్నములు జరిగినవి. 1912 లో యీ దేశమున 6 ఫ్యాక్టరీలున్నవి.

ప్రేమానుబంధము.

ద్వితీయ పక్షరణము.

ధనకాటి యొకానొక దిగుంబున నాయం కాలము
దనుక వీనములబట్టి, ప్రాద్విక్తము నున్న హేళువున, ఇసుక
తెన్నెలయందు భగవద్గీతలను పఠింపట్టుకొని యందలి భావముల
కానందము నొందుచు కాలము బుచ్చుచున్నతని, వృద్ధుఁ
డొకడగుడెంచెను.

“బాలకా! తారాదేవి భవనమునకు మృగమెలుగఁ జెప్పెదవా” యని యాతఁడు ధనకోటిని వింతగా నవలొకింప దొడగెను.

వృద్ధు నవలొకించి, ధనకోటి, ఇంచుక ననుమానము నొంది, “వీనితోల తారగృహము కావలయును? వీనిముఖమున చోరలక్షణములై విరివిగా నున్నవి. తారకేమేని, ఈతఁడు కష్టముగలిగింప నెంచుచున్నాడా?” యని యాలోచించు చుండెను. వృద్ధు తిరిగి ధనకోటి ప్రత్యుత్తరమియ్యకుండుటచే విసుగుపెంది.

“బాలకా! నాకెరిగించిన యంతనే, నీ కోరికలస్వ రమునే గ్రహించెదనని భయపడుచుంటివా? నీవారంతనారం తయు జెందనక్కరలేదు” అని యొక్కపక్కముగా పల్కినను. ధనకోటి, వృద్ధుని విసుగుపాటు నవలొకించి తననడవునకు భంగముగలిగెనని, “నాకు తెలియదు తారయెవ్వరో నే నెఱుంగను” అని పలికెను.

వృద్ధుడేమేమియో లోన నలుగు కొనుచు, తనదారిని బోయెను. సమద్రుతిరమునుండి, తారభవనమున కేగవలయు ననిన పుత్రులు దేశమునుంచి కక్కిరిగివలయును. ఆకొండ కావలసే, తారభవనమున్నది. దానికి నూరువందల గజములలో సాగరుని యుద్వానవన భూమియున్నది. తార యుద్వాన వనాంతమునుండి, సాగరుని యుద్వానము పొర్రంభముగను. ధనకోటి సందేహించి యెరిగి తనగ్రంథమునుమూసి, యూరి వైపుజూచునరకా వృద్ధుడొకొండ నెక్కు చుండెను. తప్పకాతందేదియో దురుద్దేశ్యముతో బోవుచుండె ననితలంచి, ధన కోటి, వేగముగా తన గృహమునుజేరి, సామాను, నందుంచి, వృద్ధుడేగిన మార్గమున బోయెను. సాయం కాలము లోకము నాక్రమింప, ధనకోటి, తారయుద్వానవన ప్రాకారమునుజేరెను. ప్రాకారమెత్తుగా లేకుంటచే, ధనకోటి లోనికురికి, చూపుమేరనున్న వృద్ధుని చర్యల నవలొకించు చుండెను. వృద్ధుడను, వృక్షముల చాటున దాగుచు, నటు నిటు ననుమానాస్పదములగు చూడ్కుల బ్రసరింపుచు, క్రమ ముగా తార తనప్రాచుముగల చెలులలో నాడుకొనుచుండి న ప్రదేశమును జేరెను. ధనకోటియు కొలది దూరములో నుండెను. యర నిమిషమున, వృద్ధుడకస్తాత్తుగా తారక కరాంగుళియకము నవహరించి, ధనకోటి డా కరుడెంచెను.

సంతోషముగా, ధనకోటి యవృద్ధుని వైకుంఠికి, వారి హస్తమునందుండి యాయంగుళియకము నూడ తెరికి, వాని నొకరెండు తన్నులు తన్ని, నేలవై బడద్రోసి, దూరముగా కంఠముకొలిది విలపించుచున్న తారయెద్దకు బోయెను. వృద్ధునితో పోరాడుచున్న సమయమున, నాతడు తన చురికతో పొడిచిన పోటున, ధనకోటి దక్షిణ హస్తము రక్తమున దడిసియుండెను. ఆపాదనారెండు లక్షింపక, తార కాయంగుళియకము నొసంగి, యామెకృతజ్ఞతా వందనముల నందు కొనకయే ధనకోటి, ప్రాకారము వైపు పరుకెత్తికొని పోయెను. తారకేకలను విని, యింటిలోనుండి వచ్చినవారా బాలకుడే దొంగయని, వానివెంటబడిరి. కాని, యాతఁడు దొరకలేదు.

ఇంతలో తారవారి యెద్దకు బోయి నిజవృత్తాంతము నెల్ల సవిస్తరముగా నెఱింగించెను. వారావృద్ధుని వెదకి, వాగు గాబుద్దిచెప్పి పంపించిరి. ఆనాడు తారహృదయము స్వస్థత గాంచలేదు. భవనములోనికి, ఆమె ఈక్రింది కీర్తిని తర్కించు కొనెను. తనపోవకులా బాలుడుపోయిన నూర్గమును బట్టియు, ఆమెవ్వుననుబట్టియు, నాబాలకుడు పల్లెవానినెంపుడుకుమారు డగు ధనకోటియని యెఱింగెను. ఆమె యిట్లాలోచించెను:—

“వృద్ధు డవహరించుకొనిపోయిన, యంగుళి యకమున, నేనడుగకయే, తనవంటనపోయి, వానినోడించి, తిరిగినాకు దెచ్చివెళుననిగి యాతఁడు, నాచే కృతజ్ఞతా వందనముల నైన నందుకొనకయే పోయెను. అయ్యో! నాకింత యుపకారమును జేసిన వీనికి, కృతజ్ఞతా వందనములయినను నొసంగని, నా యీ జన్మమేలకే తప్పక రేపాతఁడు రేపునకు బోవువేళ, దారిలో వానిని గలపికొని, వందనము లర్పింపవలయును” అని నిశ్చ యించుకొని, ఆమె ధనకోటి నామమును స్మరించుకొనుచు, నిద్దురకుపోయెను.

ధనకోటి యారీతిగా బరుకెత్తుచు, సాగరుని యుద్వా నవనభూమిబడి పోవుచుండెను. సాగరుడువేదికవైగూర్చుండి వీణ వాయింపుచుండెను. ధనకోటి నాతఁడు దూరముననే యానవాలుపట్టి, తనయెద్దపరమృనిపిల్చి, ప్రక్కన గూర్చుండ తెట్టుకొని, వాని హస్తముననున్న గాయమునుగాంచి.

“ధనకోటి! ఇదియేమి? నీహస్తము గాయపడుటకు పేతు వెయ్యది? దీనియందింత యుత్తర వహింపవలె” యని అడిగెను.

“అది మఱేమియుగాదు. మా ఇంటిగోడ నెగ బ్రాకు చుండ, గోడగీచుకొనిపోయినది”

సాగరుడేది యవృత్తుని యెఱుంగునుగాని, యెంత ప్రశ్నించినను, తనకుజెప్ప నిష్టములేని నిజమును ధనకోటి చెప్పెదని యాతఁడెఱుంగుటచే, తిరిగిప్రశ్నంప మానెను. కొంత కాలమాలసి సంగీతము నామోదించినవైన ధనకోటి, నెలవుకొని తనయింటికిబోయి, గాయమును సాగ్రతగా గట్టివైచి నిద్రించెను.

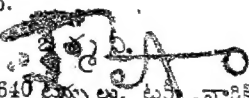
మరునాడుదయయైన ధనకోటి తనవలయు తెడ్డులను భుజమున బొందువలచుకొని, వార్ధికిబోవుచుండగా, గజ్జయు వైస్వారిచేయుచు, వానివైపునకు వేగముగా గారయగు దెంచుచుండెను. ధనకోటి నామెచేరిన తర్వాత వారి కిర్వరకు నీక్రిందిరీతి సంభాషణ జరిగెను. (సకేషము)

యుద్ధనావల నప్తము.

ఈనెల 24 న తేదికల క్రిందితీరున యుద్ధనావలలో నప్తము సంభవించియున్నది.—

క్రీ.శ. బి.టి.

1. ఆంధ్రయాక్, 2440 టన్నులు, మందుగనులవలన మునిగెను.
2. స్పీడి, 810 టన్నులు, మందుగనులవలన మునిగెను.
3. అరితూనా, 3750 టన్నులు, ఉత్తర సముద్రమున నాశ మైనది.
4. పాల్ ఫ్రెండర్, 2940 టన్నులు, ఉత్తర సముద్రములో మందుగనులవలన మునిగెను.
5. లిబర్టీ, 965 టన్నులు, ఉత్తర సముద్రమున నాశమైనది.
6. ఓషియానిక్ (సహాయముగవచ్చు చిన్న యుద్ధనావ), 727 1/2 టన్నులు, పగిలిపోయినది.
7. పిగాసన్, 2135 టన్నులు, నాక్ జేబారులో నిరుపయోగ ముచేయబడినది. సబ్ మెరైన్ ఎ. ఇ. 1 (అప్రైలియన్) పగిలిపోయినది.
8. క్రెస్సీ, ఆబూకాకిర్, షాగ్ ఆను క్రూజర్ (చిన్న యుద్ధ నావ), 12000 టన్నులు, జర్మన్ సబ్ మెరైన్లచే ముంచివేయబడినవి.

1. గొయిబెక్, 22640 టన్నులు, టర్కీ-వారికి అమ్మివేయ బడెను.
2. అరియోడెక్, 2618 టన్నులు, ఉత్తర సముద్రమున మునిగి పోయెను.
3. డ్రెస్లా, 4500 టన్నులు, టర్కీ-వారికి అమ్మివేయబడెను.
4. కొయిబెక్, 4280 టన్నులు, ఉత్తర సముద్రమున మునిగి పోయెను.
5. మాడ్లిబర్గ్, 4500 టన్నులు, దరితర్జిక్రేలి పగిలెను.
6. మెయిన్ జే, 4232 టన్నులు, ఉత్తర సముద్రములో మునిగెను.
7. హీలా 2008 టన్నులు, మునిగిపోయెను.
8. పాక్ తర్, 962 టన్నులు, మునిగిపోయెనని తెలియజేయ బడెను.
9. రెండు డిస్ట్రోయర్లు, ఉత్తర సముద్రమున మునిగిపోయినవి.
10. ఒక్కసబ్ మెరైన్, ఉత్తర సముద్రమున మునిగిపోయినది.
11. కేయిసర్ విల్ హెల్మ్స్టర్ (గ్రోసి, (వర్తకనావ) 14000 టన్నులు, హైఫ్లూర్ చే ముంచివేయబడెను.
12. కాప్ట్రెయిల్ (వర్తకనావ), 19000 టన్నులు, దక్షిణ ఆమెరికాతీరమున మునిగిపోయినది.
13. డ్యాగ్ నేజ్ ఒక స్టీమరు పట్టుకొనబడెను; మతియొక స్టీమరు ను, ఒక (లాంట్) పడవయు, ముంచివేయబడినవి.
14. 3899 టన్నులు, స్పీడ్వాల్డు అను (ఆయుధసహితమగు) వర్తకనావయు. బొగ్గును తీసికొనివెళ్లు రెండు నావలను అట్లాంటిక్ మహాసముద్రమున పట్టుకొనబడినవి.

అప్రైలియన్.

1. క్రేకాయి, 1, 12 1/2 టన్నులు, మునిగిపోయెనని తెలియజేయ బడెను.
2. ఆస్టర్, 2862 టన్నులు, మునిగిపోయెనని తెలియజేయ బడెను.
3. కేయిసర్ విల్ హెల్మ్స్టర్, 4000 టన్నులు, చివాట్ట నిరుప యోగము చేయబడినది.
4. ఒక డిస్ట్రోయరును, రెండు టార్జెట్ పడవలను, ఏడ్రి యాటిక్ సముద్రమున మునిగిపోయినవి.

జనూరీ.

రెండు టార్జెట్ పడవలు కానరావన్నవని తెలియజేయ బడియున్నది. ఫ్రాన్కోసు, రషియా, యూరేషియల క్రిటికల్ మేడియు కలుగలేదు

హోటలు గడవిడ.

కొలంబొలో జరిగిన కథ.

20-న తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలమున కొలం బొలోని లార్డు నెల్సను హోటలులో కొంతవరకు ప్రమాదకర మనదగిన గందరగోళము జరిగినది. వెర్మము ఓడలోని నావికు లగు కొందరు రష్యనులను, డూప్లే ఓడలోని కొందరుపరాగు వారును హోటలుకువచ్చిరి. అదివరకే హోటలులో కొందరు పోర్చుగీసువారుండెరి. వారును వీరును భోజనముచేయుగదిలో నొకరినొకరు కొట్టుకొనిరి. సాయంకాలము 6-30 గంటలకు వారందరును వేరువేరు బల్లలకడ కూర్చుండి యుండిరి. వారి కందరికిని మద్యమొసగబడెను. ఇంతలో కొంతమంది యింగ్లీషు వారు వచ్చిరి. వారికిగూడ వేరొకబల్లద్గర్ల మద్యమొసగ బడెను. వారిలో నొకరిదేశభాష మరియొకరికెరక వారిమాట వీరికిని వీరిమాటవారికిని తెలియనిస్థితిలో వారుండెరి. వారులు లున్నను మద్యపాత్ర లొండ్రుల కందిచ్చుకొనుట మాత్రము మానలేదు. సురాపాన మారంభమెనది. వానివలన గలిగిన యుత్సాహమువలన వారు పాటలుపాడసాగిరి. ఏదేశమువారు వారి బాతీయకీతములను పాడుచుండిరి.

అంతలో కడవయెవరని తెలుపుకంట్రాగినది. పోర్చు గీసువారు 5 గురును మరియొకరు రష్యువారును మేడమీదకు పోయిరి. వారికక్కడ కేదోసంపాద మారంభమెనది గాని యొకరిభాష యొకరికి తెలియనిదగున నొకరొకరు మాటలెందవ వారికి తెలియలేదు. రష్యువారిలో నొకడొకరు పోర్చుగీసువారితో మేము జర్మనులమనియో లేక జర్మనుసంబంధముగు మరియే సంకతితో బిగ్గరగా నరచుచు చెప్పెను. అతనికేకలు వినబడ గానే క్రిందనున్న తక్కినవారందరును గూడ నొక్కపరుగున మేడనెక్కిరి. ఇంగ్లీషువారు ఇద్దరుమాత్రమే వారిలోనుండిరి. వారుపోవునర కప్పుడే ముష్టియెద్ద మారంభమెనది. పోయిన వారిలో నింగ్లీషువా కిద్దరును తప్ప తక్కిన వారందరును పోర్చుగీసువారిమీద పడిరి. వారు వీరిమీద తిరుగబడిరి. వా రప్పడు సీసాబుడ్లు, చమ్యూలు, ముగ్గగరిటెలు, కుచ్చీలు మొదలగు వస్తువు లేబిదొరకిన వానితోనే కొట్టుకొనిరి. ఇంతలో హోటలు మేనేజరువచ్చి వారిపోరు మాన్పదాచెను గాని సాధ్యముకాలేదు. అతడపోయి పోలీసువారి కెరిగించెను. పోలీసువారువచ్చి వారినందరిని స్టేషనుకు తీసికొనిపోయిరి. వారిలోనొక రష్యునకును మరియొక పరాగువానికిని యిద్దరు పోర్చుగీసులకును బలమయిన దెబ్బలుతగిలిరి. కాన వారిని వైద్యకాలకు పంపించిరి. (నిలోను అబ్జర్వరు).

జర్మనులు-వారిదేశాభిమానము.

ఈక్రింది 10 నియమములు వ్రాసినకాగితములను జేల్ల తరబడి అచ్చువేయించి మాడుగునకత్తెరములనుండి జర్మనీదేశ మంతటను పంచివెట్టుచున్నారు. ఈనియమమును మనముకూడ పాటించిన ఆంగ్లాసామ్రాజ్యమునకు మిలితేరిలాభము చేకూరును

1. నీవు ఎప్పుడు డబ్బు ఖర్చు వెట్టుచున్నను, నీదేశే యలకు నప్తము వచ్చునట్లు ఖర్చు వెట్టకుము.
2. నీవు విదేశకస్తువును కొనినప్పుడెల్ల నీదేశమునకు నప్తము కలుగుచుండునను మాటను మఱచకద్దు.
3. నీదబ్బునలన జర్మనులకు తప్ప ఇంకొక దేశేయలకు లాభము కలుగకూడదు
4. జర్మనీదేశమునందలి కర్మకాలన, తదేకీమ యంత్ర సామగ్రితో నెన్నడును, అపవిత్రీకరింపకుము.
5. ఇతర దేశములనుండి దిగుమతియగు ఆహారపదార్థ ములను భుజింపకుము.
6. జర్మను కాగితముమీద, జర్మనుకలముతో వ్రాయు ము. జర్మను అద్దడుకాగితమును ఉపయోగింపుము.
7. జర్మనుండి, జర్మనుపదార్థు, జర్మనుసారాయి, ఈ వస్తువులే నీ దేశమునకు నిజమగు జర్మను దేశకళనియ్యగలవు
8. జర్మనీలో పండుమాటలాకాఫీ నీకుఇప్పుడులేకపోయిన పక్షమున, జర్మను సామ్రాజ్యములోని యిదిని వేశములనుండి దిగుమతియగు కాఫీని ఉపయోగింపుము.
9. జర్మనుగుడ్డలు, జర్మనుటోపీలు ఉపయోగింపుము.
10. పదదేశములవారు ఎన్ని ఎన్ని ఉబ్బుమాటలు చెప్పినను, ఈనియమముల నుండి తొలగకుము. ఎవరు ఎన్ని చెప్పినను, జర్మనులకు, జర్మనీకస్తువులే ధనమైనవనుమాటను ఎల్లప్పుడును స్మరించుకొనుము.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆనందనామ సం॥ కృష్ణాయుజ సం॥ ౧౧ లు
బుధవారము

ఇప్పటి సహాయసంపత్తి.

నిన్నటిదినము మనగవర్తరుగారు సమావేశ పరచిన ఇండియను ఇంజీనియరు ఫండు సంఘ శాఖాసభ కొన్ని తీర్మానములు నిర్ణయించుట తెలిపిరి. ఈ రాజధానిలో పైనిధికి వసూలయిన మొత్తము 17 లక్షలరూపాయలు. నిధియొక్క ముఖ్య డ్యూటీ మున దేశమునకు యుద్ధమువలన కలుగు కష్టములను నివర్తింపజేయుటయనియున్నది. కష్టములు ముఖ్యముగా రెండు విధములు కలవు. యుద్ధభూమికి దేశసంరక్షణచేయు దీక్షతో బయలుదేరిపోయి ప్రాణము లర్పించునైతికదంబములకుంబయులవారు నిరాధారులు నిలచుట మొదటిదియు స్వప్రమును నయినది. దీనిని నివారించజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు గొంత నుపకృతిచేయుదురనుట నిజమేయైనను వారుచేయవలసినది ధర్మమేయైనను మన భావిసంరక్షణ ప్రవృత్తులకొరకు తెగించి తమతనవృత్తైన గోల్పోయి పుత్రమిత్రకత్తాదుల విడువ సాహసించియుండు భౌత్యనరులను శారవించుటకును వారియెడల మనకు గల సామ్రాజ్యానురాగమును వ్యర్థపరచుటకును వారిపై ఆధారపడియుండు పరిణామమునకును మనచేసిన సాయముచే యోదాదులు గొల్పుట సత్వముగా మన ప్రభువధర్మము. దానిని నిర్వహించుటకయి నిన్నటి సభ వారు తామునసూలుచేసిన ద్రవ్యములో నూటికి 75వంతులు సిరియందలి ముఖ్యసాగుమునకుననుపకరియించిరి. ఈ దేశములోని యేయే భాగము నుండి యెందరెందరు యుద్ధభూమికి పంపబడియుండునదియు వివరముగా సిరిలా యధికారులు మాత్రమే యెరుంగుదురు. మన దక్షిణదేశపువారు ఎవ్వరో కొందరే నెడలికలు తెలియచున్నది. విశేష భాగము వైద్యములు ఉత్తర దేశమునూడీయే పోయియున్నది. కావున మొత్తముమీద యుద్ధములన కలుగు మొట్టమొదటి కష్టమునకు దిగి ప్రతీకారము చేయదగినవారు చాలవరకు సిరిలా వారే యగుచున్నారు. అందుచేత నా యధికారులకు ముద్రాసంఘమువారు నూటికి డెబ్బదియైదు వంతున ద్రవ్యమునుపుట్ట సమంజసముగానే యున్నది. నిన్నటిదినము గవర్నరుగారు మన మిచ్చుట పోగుచేసిన యీత ద్రవ్యములో ముఖ్యతీకనతులంపుమీకుట ప్రశంసాపాత్రమను నభిప్రాయముతోపించజేయుచుండ ఆదిమంత్రిగారు ప్రభుత్వంబయినతయొక్క బేరమచుటను ముగించుకొని యొక్కభాషయందు దేశమని యర్థముచ్చి వదమే ప్రజకును నొక్కొక సందర్భమున పరివర్తించుటచేత నామె యావదమును రెండుభాగములు నుపయోగించెనయే చెప్పవచ్చును. ఒక్కొక్కరాల మొక్కొక్కభావమునకు నొక్కొక్కయూదర్శమునకు ననుకూలమునకు. ఇక్కాలము మన బాటియభివృద్ధికి విజృంభణకాలము. ఆసేతుహిమాచల ప్రజయనురాగ బంధములచే ననుసరించును బలవత్తరమగు జాతిగ నేర్పడుచున్నది. ఈయుద్ధమునూడ నాజాతీయ భావబలమును పెంచుటకే తోడగుచుండుట మన యదృష్టమనియే నమ్మవలయును. యుద్ధమువలన గలుగు రెండవకష్టము వ్యాపార స్తంభనము. బంగాళమున గోగునార వ్యాపారము నిలచిపోయినది. ప్రతిసం

వత్సరమును కలకలలాడుచు దుగ్ధాపూజకు లక్షలు లక్షలుగా కలకతాపురమునకు విచ్చేయుచుండిన వంగదేశ కృషికులు వ్యాపారస్తంభనముచే దరిద్రులు కర్షుపైకొనుటకు ద్రవ్యములేక యింటి కడనే నిలచిపోయినారు. భోజనమునకునూడ జరుగక మలమలమాడుచుండు బీదలాదలో నెందరు న్నారో. బంగలయిప్రాంతముల జరుగుచుండిన ప్రత్తివ్యాపారము పడిపోయినది. మనరాజధానిలోని కొబ్బరి నూనెగింజలనర్తకమగినది. కొబ్బరి ను తిరునాన్నాదు ప్రభుత్వములవారు వ్యాపార స్తంభనచే కరుద్యోగులను నిరాధారులును నగు ప్రజను సంరక్షించుకొరకు కొన్నిక్రొత్తపనులను ప్రారంభించి కూలికలిగించుచున్నారు. దేశమున నుత్పత్తియైన అపకృతవస్తువులను నుపయోగించు కొని సున్నిత వస్తుసంచయము సిద్ధముచేసికొన గలుగు శక్తిగలదేశములలో ఇప్పుడు మనదేశమునకు కలిగిన సామాన్యపు వ్యాపార స్తంభనకలిగినను విశేషముగు కష్టనష్టములు కానరావు. మనము నేర్చియుండునది పండించుట మాత్రమే కాని తరువాతి కరిత్రమకాదు. అందువలన కొన్నికొన్ని భాగములలో నిప్పటికే కొంతకష్టదశ కానుపించినది. తిరువాన్కూరు కొబ్బరిచలలో నేర్పాటులు చేయబడుట చెప్పితిమి. బొంబయిలో నవసరమున్న ను నవసరములేకున్నను ప్రత్తియంత్రశాలలవారు గొంతకుగొంత పనిజరుపుచు కూలివారలను సంరక్షించుచున్నారు. ఎంతచేసినను కలుగు కష్టమునంతయును నివారించజేయుట కిట్టి ప్రయత్నములు తమంతటచాలవు. పరిశ్రమాగారములలో పనినడువకపోవుటవలనగలుగు కష్టనష్టములేగాకన రక్తము మూడిమీకార్యక్రమముగలవ్యాపారసంఘముల పనితీరుటవలననుచు నేకులకునీనాధారములేనిస్థితి గలుగుచున్నది. జీవనాధారవస్తువులు ఉత్పత్తికాని దేశమే యెవయెడల వెలుపలెచ్చి దుష్ప్రతి పెరుగుటయు కలగు. మనదేశమున నా సందర్భమునకు వీలులేదు. వ్యాపార స్తంభనవలన కలుగు దురవస్థ నిజముగా చాలవ్యాప్తికలిగినదై యుండునుటకు సందేహములేదు. నిన్నటిదినము గవర్నరుగారే బంగాళాఖాతమందలి వ్యాపారము సురక్షితము కావనితెలిపిరి. నేడినము ఎమ్మెంను గురించి మరియొకవార్త వచ్చినది. మనరాజధాని వచ్చిమ తీరమునకుగోలు లక్షదీవుల ప్రాంతమున నాలుగు వ్యాపారి నావలను మొన్న 26, 27 వ తేదీలను ముంచివదట! నిన్న మన గవర్నరుగారు చెప్పినట్లు మన విప్రారముగు బంగాళాఖాతము ఇండియా సముద్రము, పసిఫిక్ సముద్రములలో సీచిన్న పోకిరిని వెనకుట మిక్కిలి కష్టమనుట నిజమే కాని త్వరితగతి నేయపాయము చేతనైనను దీనిని బరిమార్చుకున్న నిది తప్పక యిండియా వ్యాపారమున కపాకృష్టము కలిగించకలదు. దానివలన కలుగు నరవనా నివారణకయి పై నిధివారు జనుచేసిన ద్రవ్యమును నూటికి నిరువదియైదే యంచుకొనుట బహుశ్యముగా కనుపింపకపోదు. అవసరమైనయెడల ప్రభుత్వమువారు దోడ్పడుదురని నిన్న గవర్నరుగారు చెప్పిరి. యుద్ధమువలననైన యీ హరవస్థను బాపుటకు యుద్ధ నిధి యు గవర్నమొటువారి దానద్రవ్యమును గొంత పోడ్చవచ్చునుగాని అంతకంటె బలవత్తరమును జాతీయవిజృంభణమును నగుమార్గముకలదు. ఇప్పుడీదేశమున వ్యాపనముననుండు పరిశ్రమలనుపెంచి యభివృద్ధిచేసి గట్టిగా స్థాపించి ప్రజలకు జీవనాధా

రము కలుగజేయుటయు సులభసాధ్యములయి క్రొత్తగా స్థాపించ వీలుగలపరిశ్రమలను స్థాపించుటయు. ఈవిషయమున మనప్రభుత్వమువారు చేసిన తీర్మానము తృప్తికరము గా లేదని యిదివరకే యభిప్రాయమిచ్చియున్నాము. మరల వారాలో చింతింపగాక యని నమ్ముచున్నాము. ధనవంతులెగు ప్రజానాయకులును మేలుకొనవలసియున్నారు. వీరు పరిశ్రమలవైపునకేకాక కృషికులవైపునకును దృష్టి మరల్చవలసియున్నారు. కృషికులు పండించినపంటలు సాధారణకాలములలో నెగుమతియగునవి యెగుమతియగుటకు వీలులేనిసాదర్భము కలిగినప్పుడు ఆపంటఫలము నిలువబెట్టినయెడల నశించినదికాని పట్లదానిని సామాన్యవెలలకుకొని నిలువచేసినయెడల ధనికులు మన బీదసోదరులగు రైతులకు ఎంతో మేలుచేసినవారగుదురు. ఏతదర్థమయి సంఘము లేర్పడుటయు శ్రేయస్కరమని నమ్ముచున్నాము. ప్రభువులును ప్రజానాయకులును యుద్ధమువలన కలుగు దుష్ప్రతిభలో ప్రజనేపది సంరక్షించి ఆదుస్థితిచే దేశాభివృద్ధికిని జాత్యభివృద్ధికిని కారణభూతముగా నుపయోగింతురోచూడవలసియున్నది.

“విశేష వార్తలులేవు” అను నీపల్లవిని మాచదువరులు దివసమును విని వేసరుదుకేమో. కాని మధ్యరంగమున మహాహవము ఇదివరకుచరిత్రలో విసదదియు కనినదియుగానిది జరుగుచున్న ప్రస్థితినిచెబయెడల నావినుగుడలకు నేమాత్రము కారణములేక పోగలదు. పడమటిదివర మిత్రమండలి నైన్యముల కనుకూలముగా 10 వారముల భాగమున జర్మనులు మహాసాహిత్రమే సహాధి తరుమబడినారు. మ్యూసనడి ప్రాంతముల మిత్రమండలి నైన్యములు కొద్దిగా ముందుకునడచినవి. వియోపరులో మంచు డట్టనుగుటచేత యుద్ధము సాగుటలేదు. లోనేనువాన్సులలో యథాస్థితియే. ఈవర్ణనవలన ఫలసూచన అట్లే కానరాకున్నను జర్మనులు ఆయాసపడుచున్నారనుట మరికొన్ని సాదర్భములవలన తెలియచున్నది. కొందరు జర్మనులైనికులు తమంతట తామే మిత్రమండలికి లొబడుచున్నారు. బ్రుస్సెల్సునకు యుద్ధరంగము నుండి పోయినవైనికులు మిక్కిలి డస్పియున్నట్లు వార్తకలదు. జర్మనుచక్రవర్తిగారు తూర్పుదెసకు పోవుటవలని ఫలము అప్పుడే కానవచ్చుచున్నది. జర్మనులు ఇప్పటికి 18 మైళ్ల దూరగలిగినను రుష్యాలోనికి దూర మొదలిడినారు. బ్రితాంపున వార్తాపెట్రోగ్రాదుల రైల్వేకు 16 మైళ్ళదూరమున నున్నారు! ఈ భాగమున యుద్ధము తీక్ష్ణమగు నను సూచనలు కలవు. ఆఫ్రికాలో గలిషియానుండు రుష్యావా రెప్పుటివతేనే, ముందుకు నడచుచున్నారు. పైలీసియా వైపున జర్మను బలములు సమృద్ధముగావచ్చి చేరి యున్నవట. ఆఫ్రికాలో జర్మనీకి చేరిన స్థానము లొక్కొక్కటిగ మిత్రమండలివారి స్వాధీనమగు చున్నవి. జపాను వారు సింక్వాకు నేనుమైర్మదూరములో నున్నారు. మన దేశమును దరిసి చూచితిమా పోకిరి యెమ్మెలక్షులకడ, బంగాళాఖాతమున గాదు అరేబియను సముద్రమున, బ్రిటిషువారి నాలుగువ్యాపార నావలను మొన్న 26-27 తేదీలలో ముంచివేసినది.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

THE "EMDEN" SINKS FOUR MORE MERCHANT VESSELS.

THE GREAT BATTLE: GERMAN POSITION CRITICAL.

THE EASTERN THEATRE: GERMANS VERY ACTIVE.

JAPANESE SUCCESS: WITHIN SEVEN MILES OF TSINGTAU.

(REUTER'S AGENCY.)

"The position is unchanged" is the usual song. Till the day arrives which shall bring forth the result, favourable to the allied arms we shall hope and believe, our readers have to be content with this short and grim Music from the central theatre of war. French advance is reported here and there. The position on the left is said to be favourable and violent counter attacks have been repulsed at the centre. Gradual exhaustion of the Germans is implied by reports of voluntary surrenders and by the actual state of German troops returned to Brussels. The Kaiser's Eastern sojourn is beginning to have its effect. War is being carried into Russia though only 18 miles from the frontier and in one place the Germans are reported to be only 18 miles from Warsaw Petrograd Railway. The fight promises to grow to greater dimensions this side. The position on the Galician side in Austria is still very good for Russia. Russia is advancing and bombarding. Towards Silesia German re-inforcements are said to have arrived. In distant Africa Germany has suffered defeats and her possessions are being wrested from her. The Japanese are now within seven miles of Tsingtau. Nearer home our mischievous imp of a cruiser "Emden" has sunk four more British Steamers off the Laccadives—not in the Bay of Bengal but away in the Arabian Sea.

The "Emden" At Work.

Sinks Four More Steamers off West Coast.

SIMLA, September 29.—The following Press communique has been issued:—The following was received from the Chief Censor here this evening:—Information has been received from Colombo to the effect that during the 26th and 27th September the German Cruiser "Emden" apparently operating off the west coast of India in the neighbourhood of the Laccadive Islands sank four steamers namely "Tymeric", "King Lud", "Riberia" and "Foyle". She also captured the Admiralty collier "Bursek". The crews of these vessels were placed on the steamer "Cryfedale" which arrived at Colombo this morning.

GREAT BRITAIN.

Lucky British Airmen.

LONDON, September 29.—(1.0 P.M.)—A British Officer in a letter dated 19th September from the South of France says our "flying corps are lucky in losing only one pilot and one passenger up to date." He says—"We scarcely ever come down without bullet holes all over the planes".

Articles for Indian Troops.

LONDON, September 29.—Articles for Indian Troops mentioned in a recent message from London should be addressed to Lady Londesborough, Scarborough.

British Casualties.

The following list of casualties is issued:—

LONDON, September 29.—Killed:—Captain W. Frennd Sherwoods. Died of wounds:—Lieut. A. W. Campbell, Coldstreams, Second Lieut. W. G. Houldsworth, Officers Training Corps; Capt. A. K. Kyrke-Smith, Liverpool; Lieut. T. Meauty West Yorks:—

Died—Captain. C. Boone, Essex Regiment:—

Killed in East Africa—Lieut. E. Thornycroft, King's African Rifles.

More Vigorous Attacks.

LONDON, September 28.—(6.30. P. M.)—The Press Bureau states that last night the enemy attacked our lines with even more vigour, but with no more success. The Germans gained no ground, whereas the French advanced here and there.

A Descriptive Statement.

LONDON, September 29.—(9.15 P.M.)—A descriptive statement from the British Headquarters, dated September 25th, says: For four days there has been a comparative lull, accompanied by a spell of fine weather. The nights are now much colder. The arrival of fresh troops has enabled the men who have been in the firing line for some time to be relieved. Several units have consequently received their baptism of fire.

It appears that on Sunday, the 20th, German Infantry fired into each other when making a converging advance in the dark.

The action on Monday was practically confined to artillery, our guns driving away the enemy who were endeavouring to construct a redoubt.

The Germans expended much heavy shell bombarding a village.

It was ascertained during the night that the enemy had deserted some trenches, leaving a hundred dead and wounded and quantities of equipment, and had withdrawn some distance.

Tuesday was one of our most eventful days. There was less artillery firing, though the Germans gave a village a taste of the "Jack Johnsons", as the shells from the siege howitzers are called.

Extensive German Espionage.

LONDON, September 28.—(9.45 P. M.)—A Headquarters statement deals at some length with the question of espionage as extensively practised by the Germans, by means of men in plain clothes signalling with coloured lights and puffs of smoke from chimneys; also acting as advanced Scouts for the German Cavalry, as pseudo labourers working in the fields who convey information; and as Officers and men in French and British uniforms remaining in the localities evacuated by the Germans.

One spy was found hidden in a church tower. His presence was only discovered by the erratic movements of the hand of the church clock which he was using as a code.

Women spies have also been caught.

One of the difficulties of detecting this espionage is that our men speak neither French nor German.

Nevertheless, an extract from a German Order, dated August 20th, saying: "It is reported that the English Army has disembarked at Calais and Boulogne, 'en route,' for 'Brussels' is a tribute to the value of secrecy so loyally maintained at the time in England.

Shipping Detained or Captured.

A General Survey.

LONDON, September 28.—(3.50 P.M.)—The Press Bureau announces that German shipping, detained or captured up to the 23rd instant, totalled 387 ships, with a total tonnage of 11,40,000.

British ships, detained or captured, totalled 86, with a total tonnage of 2,29,000. These included the 74 ships detained at the German ports at the outbreak of war.

Twelve British ships have been sunk on the High Seas by German Cruisers. Eight others, mostly trawlers, were sunk by mines in the North Sea.

Agitation Against One-Code-Word Cables.

LONDON, September 28.—(1 P. M.)—A strong movement is on foot among the merchants, especially in Lancashire, to obtain permission for commercial firms of recognised standing to resume the use of code cables and registered addresses. It is urged that it is a simple matter when decodification is supplied and properly verified.

FRANCE.

Desperate German Attacks.

LONDON, September 29.—(4.20 P.M.)—A French official message from Eiffel Tower says: Feeling that the position is becoming critical under the Allied pressure, the Germans tried to stop us by repeated counter-attacks. They were everywhere repulsed. Thousands of the dead and wounded have been abandoned. Their VIII Army Corps and Guards were severely tried and lost many prisoners.

Many surrendered voluntarily, although they could have escaped. They now know that kindness is awaiting them in captivity.

Daily French Survey.

LONDON, September 29.—(1.55 A. M.)—The following Communique was issued in Paris at eleven o'clock yesterday evening:—

On our Left Wing, reports on the situation are favourable.

In the Centre our troops have successfully resisted further very violent counter-attacks.

We have progressed slightly on the heights on the Meuse.

Dense fog has suspended the operations in Woivre.

The situation is unchanged in Lorraine and Vosges.

INDIA.

The British Aerial Raid.

Its Effects on Dusseldorf.

LAHORE, September 29.—The London Correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables:—

September 28:—The "Standard's" Genewa correspondent mentions reports that the British aerial raid on Dusseldorf has partially destroyed the Zeppelin sheds, seriously injured one zeppelin therein and damaged the zeppelin-shop. Huge white flags have been hoisted over all Cathedrals and towns in the Rhine Valley.

Forced Ward Maids.

Plight of Two English Girls in Germany.

ALLAHABAD, September 29.—A correspondent wires to the "Pioneer":—Two English girls of 22 and 19, respectively, nieces of the Naval Officer on the East Indian Station, who were studying music in Germany, have been arrested by the German authorities and placed in German hospitals as ward maids. They were not even allowed to be together in the same hospital, and needless to say, they are forbidden to communicate with their friends, beyond a post card intimating that they are quite well.

Secretary of State's Cables to the Viceroy.

The Fighting in France.

SIMLA, September 29.—The following are the Secretary of State's cables to the Viceroy:—

Despatched at 7.35 last night:—The Press Bureau announces that the Germans attacked on the night of the 27th with increased vigour; but there was no success, and they gained no ground. The French have advanced here and there.

The Process of Elimination.

SIMLA, September 29.—The following is the Secretary of State's cable to the Viceroy, despatched at 8.10 last night:—Duala, the Capital of Kamerun, surrendered unconditionally to the Navy, and Beri to an Anglo-French force under Brigadier-General Dobell.

Manchester Chamber's Gratitude. A Magnificent Rally.

SIMLA, September 29.—The following is the Secretary of State's telegram to H. E. the Viceroy despatched at 4.15 yesterday afternoon:—

TELEGRAMS.

The following resolution has been received :—The Manchester Chamber of Commerce wish to place on record their profound gratitude for the whole-hearted loyalty and devotion of India and other British overseas dominions in the cause of the Empire as evidenced by the ready and willing services of their sons and by their generous gifts of supplies in this crisis. It is realised that the magnificent rally and support at this time of stress of all peoples owing their allegiance to the King will knit the Empire more closely together than ever before.

The Chiefs of Persian Borderland.

Expression of Most Loyal Sentiments.

SIMLA, September 29.—In reply to an intimation that war had broken out between Great Britain and Germany and between Great Britain and Austria-Hungary the Political Resident in the Persian Gulf received most cordial letters from His Highness the Sultan of Muscat, the Shiek of Bharien and the Shieks of the Tacial coast expressing the most friendly and loyal sentiments and praying for the success of the British arms.

Fighting in East Africa.

Fuller Details by the Mail.

BOMBAY, September 29.—The East African Mail brings the following details regarding the fighting in East Africa. On the 3rd September a hostile column was reported to be moving on Tsavo by the Tsavo river route. The strength of the column was found to be approximately 300 Infantry 3 machine guns and 2 pompoms. Touch was maintained with the enemy by an officer with a small detachment of the King's African Rifles and a wing of the 29th Punjabis was moved from Voi to Tsavo. On 6th September our forces engaged the enemy at about 12-30 P. M. The Officer commanding Voi reports by telegram that the enemy were roughly handled and had retired. Our casualties as at present reported are 29th Punjabis:—1 Native Officer and 1 Sepoy killed, 1 Corporal and 8 Sepoys wounded.

King's African Rifles:—one British Officer and some men missing. Our forces moved out at dawn on the morning of the 7th September to follow up the enemy.

Bayonet Charge of 29th Punjabis.

An official notice dated 9th September states that the hostile column which was engaged by our troops West of Tsavo on the 6th September retreated during the nights of the 6th and 7th. The troops from Tsavo did not regain touch but another force of ours which had moved from Bura and Mtiti Andee to try and intercept the enemy's retreat came into conflict with them. Full details are not available owing to the difficulties of obtaining signalling communication in thick bush country but the column from Bura reports having captured 2 German Officers with some Askaris and porters. The German Lieutenant Bernard Von Busse surrendered himself yesterday at Bura. He was one of the three Europeans who came with the last dynamiting party. Full details of the action near Tsavo station are not yet to hand but from the account given by some of the wounded our forces were subjected to a furious machine gun fire. It was in a most gallant attempt to rush these guns by a bayonet charge that the 29th Punjabis sustained their losses.

An official notice dated 8th September states that the British Officer reported missing on the 6th was Lieutenant G. C. V. Oldfield of the 4th Battalion, K. A. R. his body was found yesterday morning.

An official notice states that a European motor cyclist scout has been captured by the Germans near Taveta together with three motor cycles.

A Party Broken Up.

A further official notice dated 4th September states that a German dynamiting party of 3 Europeans and 6 natives were broken up yesterday near Maungu. All the dynamite was captured also the entire outfit including the helmets of the German Europeans who escaped into the bush. The enemy's casualties were one native soldier killed.

Death of Captain Ker.

SIMLA, September 29.—A private cable reports that Captain Cecil Ker, of the Bedford Regiment, was killed in action on the 15th. The deceased was the only son to Mr. C. D. Ker, lately of the Bank of Madras, and nephew to Sir Arthur Ker of Simla.

THE COLONIES.

Germans Surprised.

LONDON, September 28.—(6-30 P.M.)—In a sharp engagement near Luederitz Bay the Germans were surprised. They lost five killed and two wounded. The rest apparently escaped.

The British lost three killed and four wounded.

Canadian Minister to the Front.

LONDON, September 29.—(5-20 A. M.)—Colonel Sam Hughes, Canadian Minister of Militia and Defence, has resigned to go to the front, with the rank of Brigadier-General.

JAPAN.

Japanese Success.

LONDON, September 28.—(9-45 P.M.)—On the afternoon of the 26th instant, the Japanese attacked and put to flight the enemy who occupied advanced positions on the high ground between the rivers Paisha and Litsun.

TELEGRAMS.

Within Seven Miles off Tsing-tau.

The Japanese on the 27th instant occupied the line of the rivers seven miles north-east of Tsing-tau.

The Japanese Success.

LONDON, September 28. Despatched at 9-40 last night:—The Press Bureau is informed by the Japanese Embassy that the Germans occupying the high ground between the Paisha and Litsun rivers were put to flight on the 25th after a slight action, and on the 27th the Japanese occupied a line on the right bank of the rivers Litsun and Changtsun, seven miles north-west of Tsingtau.

BELGIUM.

Bombardment of Antwerp.

Results in Wastage of Ammunition.

ANTWERP, September 29.—German artillery attempted to bombard three Antwerp forts from a great distance but the result was not commensurate with the great expenditure of ammunition. The Antwerp forts replied and the bombardment ceased.

German Troops in Brussels.

LONDON, September 29.—(5-20 A.M.)—OSTEND.—A Courier reports that Brussels is full of German troops from the south, who are in a terribly exhausted condition.

RUSSIA.

German Advance in Russia.

LONDON, September 28. (1 P. M.)—PETROGRAD. The German advance has not exceeded eighteen miles across the frontier of Eastern Prussia. Sopotzkie and Druskoniky, where the Russians have accepted battle, are on the left bank of the Niemen. There are vast marshes impeding the operations of the German Right in the vicinity of the river Bober.

The Germans in one place are only eighteen miles from the Warsaw-Petrograd railway, but the Russian troops and the river Niemen are between the Germans and the lines.

More News from Russia.

LONDON, September 29.—(3-55 A. M.)—PETROGRAD. An official statement published here says that the Russians are rapidly pushing the offensive in the Augustoff forests.

Seige guns are bombarding Ossewitz, and the attempt of German Infantry to advance near the fortress has been repulsed.

The enemy has been reinforced and is very active on the Silesian front.

The garrison of Przemyśl has made fruitless sorties and has lost many prisoners and guns.

Przemyśl Surrounded.

LONDON, September 29.—(5-20 A. M.)—The Russian Headquarters report that Przemyśl has now been completely surrounded.

GERMANY.

Heavy Loss to Prussian Guards.

LONDON, September 29.—(5-20 A.M.)—PARIS.—Two battalions of the Prussian Guards were annihilated in the grand attack on September 26th.

Mexico.

General Villa's Troops Successful.

LONDON, September 28.—It is reported in New York from Arizona that a Carranza force has been disastrously defeated by General Villa's troops near Santa Barbaar.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

CALCUTTA.

Small Durga Pujah.

Due to Absence of Visitors from Mofussil.

CALCUTTA, September 29.—The Durga Pujah which concludes to-day has been, on the whole, a small one,

TELEGRAMS.

and the crowds at Kalighat have been markedly smaller. The lack of worshippers is due to the absence of visitors from the mofussil. The peasantry are too hard hit by the slump in jute prices and to the absence of buyers to be able to afford a journey to Calcutt

A Drowning Fatality.

A Calcutta Volunteer Scout.

CALCUTTA, September 29.—On Monday, at noon, a drowning fatality took place at Behla, the victim being a member of the Calcutta Volunteer Scout Company. They, with other volunteer companies, had a day out at Behla to which place they went by train. After parade some members of the company went for a swim. While some of them were swimming they noticed one member, named Ganga, drowning. Captain Wooten, of the Scout Company, and others went to his rescue, but Ganga sank before help could reach him. It took about five minutes to find the body, and when it was hauled life was extinct. All efforts in the direction of first aid proved fruitless. The body was left at Behla pending the orders of the Police and a guard of 12 Scouts remained behind in charge. Ganga was 20 years old.

UNITED PROVINCES.

Delhi-Simla Telephone.

ALLAHABAD, September 29.—The "Pioneer" says:—It is hoped that the construction of the Delhi-Simla telephone will be completed on 1st November.

Presentation of Honours.

Allahabad, September 29.—The Chief Commissioner of the Central Provinces held a reception at Jubbulpore on the 26th instant, at which he presented the Hon. Mr. Crump, Financial Commissioner, with the Badge of a Companion of the Star of India, and the Hon. Mr. Tickell, Chief Engineer of Irrigation, with the Badge of a Companion of the Indian Empire.

Archæological Find.

Subterranean Passages at Delhi.

ALLAHABAD, September 29.—Among other works of Archæological interest now in progress in Delhi, may be mentioned the exploration of the subterranean passages radiating from the old wells in the neighbourhood of the Ridge and said to be the work of Ferozeshah Tughlakh. One of these has been partially cleared for a distance of over 100 yards. The tunnels when cleared will be one of the most interesting sights in the new Capital.

Through Service Resumed.

LUCKNOW, September 29.—A diversion round the breach at Bhitaura on the O. and R. Railway has been completed and main line running resumed.

BURMA.

Rangoon Port Trust.

Enormous Profits.

RANGOON, September 29.—Receipts of the Rangoon Port Commissioners for the year were Rs. 51,84,773 and expenditure Rs. 27,03,032. The increase in the revenue is chiefly due to trade expansion and raising of port dues from three to four annas per ton.

A Railway Breached.

RANGOON, September 29.—The Railway line between Bonchaung and Meza on Mu Valley section has been breached by floods for about half a mile.

SOUTH INDIA.

War Funds.

MADURA, September 29.—The War Relief Funds Committee is doing excellent work and by now they have collected Rs. 1,031 for the Madras Fund, and Rs. 896 for the Viceroy's Fund.

The Mysore Dasara Procession.

MYSORE, September 29.—The close of the Dusserah celebration in Mysore from a ceremonial standpoint was reached to-day with a State procession when H. H. the Maharaja, accompanied by the Yuvaraj, proceeded in State to Bann Mantap. The cavalcade was composed of Palace troops and animals, among those accompanying His Highness being high officials of State, including the Dewan and heads of departments. After special worship and a review of troops at the Cantonment the procession returned to the Palace, it being 10 P.M., before the final journey was accomplished. Immense crowds lined the streets of the metropolis from the early hours of day.

విరోధా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ప్రాంతులు.

సాక్షాత్తుడైన తాత్త్వికార్థము.

లండను సెప్టెంబరు 28:— చాలకాలము నుండియుండి పేరుప్రతిష్ఠలుగల వ్యాపారస్థులకు పూర్వములేనే సంఖ్యాపదములతో తంతునంపుటకును, అట్టి చిరునామాల నుపయోగించుటకును ననుజ్ఞతో సంకలనమునని నిర్ణయములు, ముఖ్యముగా లంకామైనందలి వ్యాపారస్థుల గావించుచున్నారు. అట్టితంత్రముల యర్థము తెలిసికొనుటకై భాషాంతరీకరణోపాయ మధికారుల కొనసాగుతున్న వారు దానిని శ్రద్ధతో సరిజూచినపుడును వై జ్యేష్ఠ యనుజ్ఞ నిచ్చుట యంత చిక్కుగానుండదని వారు చెప్పుచున్నారు.

నిలిపివేయబడిన యోడలు.

లండను సెప్టెంబరు 28:— ఈ నెల 28 వ తేదీ వరకు నున్న పట్టుకొనబడినట్టియు లేక ఆపుచేయబడినట్టియు జర్మనీ వారి వ్యాపారపుటాడల సంఖ్య 387. ఇవి 1140000 టన్నుల సామానులెత్తికొనిపోవు సామగ్గ్యముగలవి. శత్రువులచే పట్టుకొనబడినట్టియు లేక నిలిపివేయబడినట్టియు బ్రిటిషుయోడల సంఖ్య 86. ఇవి 229000 టన్నుల సామానులయొక్కవి. ఈ సంఖ్యయందు యుద్ధప్రభుత్వము జర్మనీవారి శత్రు సానములందాపివేయబడిన 74 యోడలు చేయున్నవి.

సముద్ర మధ్యమున జర్మనీవారి యుద్ధపుటాడలచే బ్రిటిషువారి యోడలు 12 ముంచివేయబడినవి. ఉత్తరసముద్రమునందు మరి 8 యోడలు మంతుగనలవలసిన మునిగిపోయినవి. ఇవి యన్నియు చాలవక్రము ట్రాలర్లు అని వాస్తవపటనా ఫీసు వారు చెబుచున్నారు.

రణరంగమునందలి స్థితిగతులు.

లండను సెప్టెంబరు 29:— నిన్నరాత్రి 11 గంటలకు ప్యారిసులో నిట్లు ప్రకటించబడినది.

స్థితిగతు లనుకూలముగ నున్నట్లు యెడమచేతి వైపునండి తెలియుచున్నది. మధ్యరంగమున శత్రువులు శ్రీ క్రముగ మనవైపునను మన వైపునకు వారిని నిరోధించి జయముగాంచిరి. మ్యాగు నది ప్రాంతవర్తకముల మనకు కొంచెము లాభముగలిగెను.

నోవోరెండు దట్టముగ పోగమందు గప్పియుండుటచే నేమిచేయుటకును పిలువకపోయినది. లోరైన్, వాస్టెసు లందు స్థితిగతులు మారలేదు.

యుద్ధనగ్నము.

హెడ్డుకార్మికులవారి ప్రకటన.

లండను సెప్టెంబరు 29:— సెప్టెంబరు 25 తారీఖున బ్రిటిషు హెడ్డుకార్మికులవారు యుద్ధమున కర్పించుచు నిట్లు వ్రాసిరి:— నాలుగుదినములవరకు కొంత శాంతిలిగెను. ఈదినములందు వాతావరణము మృదువైనదిగానుండెను. ఇప్పుడు రాత్రులందు శీతలమెక్కువగనున్నది. కొత్తవైనికులు వచ్చుటచేనిదివరకు హెడ్డుకార్మికులవారికి కొంత విశ్రాంతిలిగెను. ఇందుచే ననేకపటాలములవారు యుద్ధమున నేమో చవి జూచియున్నారు.

ఈనెల 20 తేదీ ఆదివారముగోజున ప్రత్యేకస్థలముల నుండి బయలుదేరి యొక గమ్యస్థానమున చేరను జర్మనీ సైనికులు చీకటిలో ముందుకు వచ్చుచున్నారని కర్మవైకరు ఫిరంగుల వారు జేసికొనినది తెలియుచున్నది.

సోమవారమునాడు ఫిరంగియుద్ధముమాత్రమే జరిగెను. శత్రువులు బురుజు నొకదానిని గట్ట బ్రయత్నించుచుండ వారిని ఫిరంగులగాల్చి మనవారు పారదోలిరి. జర్మనీవారిక గ్రామముమీద ఫిరంగుల వారుజేసి పెద్దపెద్ద బాంబులనేక ములు ఖర్చుజేసికొనిరి.

100 మంది గాయములు తినినవారిని చచ్చినవారిని సాధనసామగ్రి వదలి శత్రువులు కొంత కందకముల విడిచి కొంతదూరము వెనుకకు బోయిరి.

మంగళవారమునాడు నేక విశేషములు జరిగెను. ఫిరంగులయుద్ధము పూర్వముకంటె తక్కువగాజరిగెను. జర్మనీవారి ముట్టడిఫిరంగులనుండి వేయబడు గుండ్లకు బాకబాక సమలని మనవారు పేరుబెట్టిరి. జర్మనీవారిక గ్రామముమీద నీగుండ్లను వారుజేసి చవికాసిరి.

ల్యూడవిట్టి అబాతముచూడవోరాటము.

లండను సెప్టెంబరు 28:— ల్యూడవిట్టి అబాతముగందు మనవారు జర్మనీవారివై నాకొట్టెముగ బడిరి. పోరాటము తీవ్రముగ జరిగెను. జర్మనీవారిలో తక్కువ చచ్చిరి. 23 గాయములు తగిలెను. మిగిలినవారు తప్పించుకొనిరి. బ్రిటిషువారిలో 3 గురు చచ్చిరి. 4 గురికి గాయములు తగిలెను.

నవ్వమైన బ్రిటిషు సైనికాధికారులు.

లండను సెప్టెంబరు 29:— కన్వెన్ డబ్లియు ప్రెండు గారు యుద్ధములో చనిపోయిన డబ్లియు కాంటెలు, రెండవలెఫ్టి నెంటు డబ్లియు, డి. హార్డువర్త్, ఎ. కె. క్రక్కుస్మిత్తు, లెఫ్టి నెంటు టిమాటిగార్లు దెబ్బలుతగిలి యీవల కొన్ని దినములకు చనిపోయిరి. కన్వెన్ సి. బూనుగారు చనిపోయిరి. తూర్పుఆఫ్రికాలో లెఫ్టి నెంటు ఇ. తారి క్రాఫ్ట్ గారు చనిపోయిరి.

ఇండియను సైనికులు.

లండను సెప్టెంబరు 29:— ఇండియను సైనికులవలన వస్తువులు పంపవచ్చునని లండనునుండి వచ్చిన యొకతంత్రవార్త వలన తెలుపబడినది. ఆకస్తువులను పంప దలచువారు, లాంగ్సుబరో, దొరసానిగారికి. స్కార్లబరో అని పంపవలయును.

బ్రిటిషు వైమానికులు.

లండను సెప్టెంబరు 29:— లోను నుండి సెప్టెంబరు 19వ తేదీకి ఒక బ్రిటిషు ఆఫీసు రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఇప్పటివరకు మన వైమానిక పటాలములో విమానమును నడుపు వారొకరును. ప్రమాణికులొకరును చనిపోయినారు. మేము యెప్పుడు వైకెగిరినను శత్రు విమానములకు ఎడో కొంత నష్టము కలిగించుటకు క్రిందకు దిగియుండలేదు.

ఆంగ్లేయ విమానములు.

జర్మను విమాన నిలయమునకు నష్టము గలిగించుట. లాహోరు సెప్టెంబరు 29:— సివిలు ఆండు మిలుటరీ గెజెట్టు ప్రకారముకొలండను విశేషముజ్ఞులు తంతుని పంపుచున్నాడు.

లండను సెప్టెంబరు 28:— ఆంగ్లేయ వైమానికులు డస్సెలుడ్రాఫ్, నైకి ఎగిరి జర్మనువారి విమాననిలయముమీద బాంబులుజేసి కొంతనష్టము కలుగజేసిరి. ఈ విమాన నిలయములో నుండిన జల్లెటను నీనిని నిర్మించు కర్మాగారమునకును నష్టము కలిగించినారు. రైనునది ప్రాంతములనుండిన దేగాలయములమీదను పట్టణములమీదను పెద్దపెద్ద శ్వేతపతాకములు ప్రతిష్ఠించబడినవి.

కాలనీలు.

కెనడామంత్రిగారు రణరంగమునకు నచ్చుట.

లండను సెప్టెంబరు 29:— కెనడా రక్షణోపాయ మంత్రిగారును వైరిక మంత్రిగారును కన్వెన్ సామహ్య్యాన్ గారు రణరంగమునకు బోవుటకై తమ యుద్ధోగమునకు రాజీనామానిచ్చిరి. వీరు వైర్ గాడియ జనాలు అను హోదాతో రణరంగమునకు బోవుదురు.

రుష్యా.

రుష్యా సైనికులు.

అనెలెట్టిమీద ఫిరంగులు వేయుచున్నారు. లండను సెప్టెంబరు 29:— పెట్రోగ్రాదు అన్వెస్టాఫ్ వనభూములందు రుష్యావారు ముందుకువచ్చిన జర్మనీవారిని వెనుకకు ద్రోయుచున్నారని దొరకీసుదారు ప్రకటించిరి.

అన్వెలెట్టిమీద ముట్టడిఫిరంగులు వారుచేయుచున్నవి. కొటను సమీపంపు బ్రిటిషు సైనికాధికారులు వెనుకకు గొట్టబడిరి.

శత్రువులకు కొత్తవైనికులవచ్చి చేరిరి. సిల్సియా సరిహద్దులందు శత్రువు లతి చురుకుదనమును జూపుచున్నారు.

జెమినిల్ లోని వైనికులు మామీద బడిరిగాని ఫలము లేకపోయెను. వారిలో చాలమంది ఖైదీలుగ పట్టుబడిరి. వారి ఫిరంగు లనేకములు మన స్వాధీనమయ్యెను.

జెమినిల్ ను పూర్తిగ చుట్టిరి.

లండను సెప్టెంబరు 29:— రుష్యా సైనికాధికారులు కొటనుట్టును తమ వైనికులు పూర్తిగనన్నారని రుష్యా హెడ్డుకార్మికులవారు తెలుపుచున్నారు.

జర్మనీ.

జర్మనీవారి విశ్వప్రయత్నము.

లండను సెప్టెంబరు 29:— ఈ ఫెక్ గోపురమునుండి ప్రెంచి దొరకీసువారిట్లు దెబ్బలుచున్నారు. మిత్రమండలి వారి యొత్తిడిచే నిలువకకాక జర్మనీవారు పడేపడే మనమీదబడి మలనాపకచిరి. వారన్నోటొలను వెనుకకు గొట్టబడిరి. వారు వేపేయగ చచ్చినవారిని గాయములుతినిన వారిని వదలివెల్లిపోయిరి. జర్మనీవారి సెం 8 రు పటాలము వారిని గార్డులకును రాపిడిపట్టుకుగ తగిలి వారిలో ననేకులు ఖైదీలుగ పట్టుకొనబడిరి.

ప్రమ్యాగార్థుల నష్టము.

లండను సెప్టెంబరు 29:— ప్యారిసు సెప్టెంబరు 29 తేదీకి జరిగిన గొప్ప కలహమునందు ప్రమ్యాగార్థుల పటాలములు రెండుమొదలంటి నాశనముజేయబడినవి.

బ్రస్సెల్సులోని జర్మను సైనికులు.

లండను సెప్టెంబరు 29:— ఆస్ట్రెండు దక్షిణమునుండి వచ్చిన జర్మనీ సైనికులచే బ్రస్సెల్సునొకడెను. వీరు మిక్కిలి యలసియున్నారు. అది యొక వాస్తవమును చెప్పుచున్నాడు.

జర్మనీవారు రుష్యాలోనికి బోవుట.

లండను సెప్టెంబరు 28:— పెట్రోగ్రాదు తూర్పు ప్రమ్యాగార్థులదాటి జర్మనీవారు 18 మైళ్లదూరము కంటె వెక్కుడు రాలేదు. రుష్యావారిని జర్మనీవారిని సాపాటికై ద్రోస్తోనికి యను పట్టణములవద్ద యుద్ధముజరిగెను. ఇవి నీమెకనది కడమచేతివైపుననున్నవి. బోబరునది సమీపమునను బాడవలుండుటచే జర్మనీవారి కడిచేతి వైపు వైస్యమువారు చేయుపనుల కాటంకములు గలుగుచున్నవి.

ఒకచోట వార్తానుండి పెట్రోగ్రాదునకు బోవు నివపదారికి 18 మైళ్లదూరమునందు మాత్రమే జర్మనీవారున్నారు. కాని జర్మనీవారిని ఇనుపదారికిని మధ్య రుష్యా సైనికులును, నీమెకనది యున్నవి.

జర్మను గూఢచారులు.

లండను సెప్టెంబరు 28:— యుద్ధభూమిలోనున్న బ్రిటిషు సైనికాధికారులు పంపిన రిపోర్టులో ఈ క్రిందివిషయము లున్నవి:— జర్మను సైనికులు, మిలిటరీ డస్తులను ధరించక, సామాన్యపుష్టులతో లిగుచు మనసేనలు ఎక్కడనున్నది? ఏమిచేయుచున్నది? రంగులదీపములు గుర్తుగా చూపుటవలసిన జర్మను గుట్టపు దళమునకునుండు వెళ్ళును, పొలములలో పని చేయు కూలీల వేషములను మనస్తేనల స్థితిగతులను కనిపెట్టు చున్నారు. కొందరు బ్రిటిషు, ప్రెంచి సైనికులవలెను, సైనికాధి కారులవలెను మారు వేషములను వేసికొని జర్మనీసేన వదలిపోయిన పట్టణములలో నిలువ యుండి కనిపెట్టుచున్నారు.

ఒకగూఢచారి పెద్ద గడియారమును గోపురములో దాగుకొని బ్రిటిషు, ప్రెంచిసేనల ఉనికిని గడియారపుములు ప్రస్తావన కొన్ని సెగలవలన లేనసేనలకు తెలుపుచుండెను. ఏమి ఇది గడియారపుములు, నానాగోలగా లిగుచుండుటను కనిపెట్టి, దీనిసంగతి ఏమై యున్నది? గోపురము మీదకు ఎక్కిచూడగా జర్మనుగూఢచారి యుండెను.

జర్మను స్త్రీలు మారువేషములతో సైనిక రహస్యమును కనిపెట్టుటకు లిగుచున్నారు. కొంతమంది స్త్రీలు పట్టుబడినారు.

బ్రిటిషు సైనికులకు, ప్రెంచిసేనల గాని, జర్మనుభాష గాని రానందున జర్మనుగూఢచారిమో, తమ స్నేహితులగు ప్రెంచి సైనికులతో ఆశభేదము తెలియుటలేదు. ఈ కారణము వలన జర్మనుగూఢ చారులను పట్టుకొనుట కష్టముగనున్నది.

ఎంతమంది గూఢ చారులు ఎంత అకస్మాదుమనుషు, మన సేనల ఉనికి వారికి తెలియవచ్చును తెలియుటలేదు. అందుకు నిదర్శనముగా జర్మను దొరకీసువారి 20 వ తారీఖున బ్రిటిషుసేన, కెరే, బోలోనపట్టణములనుండి బ్రుసెల్సునగరము వైపునకు వెళ్ళుచున్నవి అని ప్రకటించిన అబద్ధపువార్తను చూడుడు. ఈ ఉత్తరువు అబద్ధమని గ్రహించి ఇంగ్లాండు దొరకీసువారు ప్రకటించకుండుట చాలాప్రశంసనీయము.

ఆంట్వర్పుమీద ఫిరంగులు వేయుట.

ఆంట్వర్పు సెప్టెంబరు 29:— జర్మనులు చాలదూరము నుండి ఆంట్వర్పు నగరములోని మాన్సక్లెబ్బవై ఫిరంగులను కాల్చిరి. వారికిమరదుఖ్యేగాక కొటను నష్టముకలుగలేదు ఆంట్వర్పు కొటలనుండి జర్మనులుమీద ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. అంతటవీరు ఫిరంగులను వేయుటమానివేసిరి.

జవాను

జవానువారి విజయము.

లండను సెప్టెంబరు 28:— 36 వ తారీఖు సాయంకాలము, వైమా, లిట్ నోన్ కుదులమధ్యనున్న ఎత్తు ప్రదేశములలోని కొన్ని స్థానములను ఆక్రమించుకొనియున్న జర్మను సేనవై జవాను సేనలు పడినవి. ఇందు ముఖ్యము జరిగినది.

27 వ తారీఖున జవాను సైనికులు సింహాద్రి 7 మైళ్ల దూరమునందు నడిప్రాంతములను ఆక్రమించుకొనిరి.

మెక్సికో

మెక్సికో కంగోలము.

లండను సెప్టెంబరు 28:— మెక్సికో దేశమునందలి కాంతాబర్ బరాక్షర్ కెసరల్ యొక్క గారి సేనలు, కెసరల్ కరంజా గారి సేనలను సంప్రదించుకొని ఓడించినవి. కరంజాగారి సేనలలో చాలకష్టము కలిగినది.

దక్షిణాఫ్రికా

యొర్థునహాయనిది.

మొదట సెప్టెంబరు 29:— యొర్థునహాయనిది కమిటీవారు చెప్పిన ప్రకారము 1031 రూపాయలను, రాజ ప్రతినిధిగారిచే నెలకొల్పబడిన నిధికి 896 రూపాయలను వసూలుచేసిరి.

మైసూరుదస్తరాక్షత్రవము.

మైసూరు సెప్టెంబరు 29:— నేటి క్కడ దస్తరాక్షత్రము ముగిసినది. మహారాజుగారు, యవరాజుగారును రాజవైభవముతో నూతన బాణములను దగ్గరకు వెళ్లిరి. రాజధానినకు వైదికులను, ఏనుగులను మున్నగునవియు నీయు త్సకములూ నుండినవి. దివాను మున్నగునంధానములను మహారాజుగారివెంబడి యుండిరి. ప్రత్యేకములూజలు జరిగినవి. తరువాత సైనికులు విమర్శింపబడిరి. అంతట రాత్రి 10 గంటలకు రాజుగారు చేరిరి. ఓవులలోజనులు క్రిక్కిరిసి యుండిరి.

బొంబాయి.

ఫిల్లి - సిమ్లానుకు తెలిపాను.

అలహాబాదు సెప్టెంబరు 29:— బొంబాయి పత్రిక యాట్లు వ్రాయుచున్నది ఫిల్లి సిమ్లానుకు తెలిపినట్లు మేమును తెలిపాను నవంబరు మొదటితేదీకి ముగియునని తోచుచున్నది.

చిరుదుముల నొసంగుట

అలహాబాదు - సెప్టెంబరు 29:— ఈనెల 28వ తేదీన జబల్పూరునుందు మధ్యపాకకాలం ఫిల్లి సిమ్లానుకు ఫివాన్ యల్ కమిషనరు గారి కంఫర్మేషన్ యొక్క గా॥ క్రింపుగారికి సి. యస్. ఐ. చిరుదు చిహ్నమును ఇంజనీర్ ఫిల్లి ఇంజనీరు గారిగు గా॥ క్రిక్కిరి గారి. కె. సి. సి. ఐ. యి. చిరుదు చిహ్నమును నొసంగిరి.

తూర్పుఆఫ్రికాయుద్ధము.

వివరములు.

బొంబాయి సెప్టెంబరు 29:— తూర్పుఆఫ్రికానుండి వచ్చిన టపాలలను తూర్పుఆఫ్రికా యుద్ధమునుగూర్చి ఈ క్రింది వివరములు తెలియుచున్నవి:— సెప్టెంబరు 2 వ తారీఖున జర్మను సేన సన్ను వైన ప్రయాణముచేయుచు, నవో-పట్టణము వైపునకు వెళ్లుచుండెను. ఈ సేనలో కొంచెము హెచ్చుతగ్గు 300 కాల్పులము, 5 ఫిరంగులు, నుండెను. బ్రిటీషు సేనలకు సేనను వెంటనంటి నడచుచుండెను. బ్రిటీషు సేనలో ఆఫ్రికా సైనికులను, 29వ పంజాబు పటాలములలోని సైనికులను పట్టిరి. సెప్టెంబరు 6 వ తారీఖున మధ్యాహ్నము 12½ గంటలకు మనసేతున, జర్మను సేనకును, యుద్ధము జరిగినది. వాయివద్ద బ్రిటీషు సేనల నాయకుడు జర్మను సేనలు, మనసేతునాటికి ఆగలేక వెనుకకు వెళ్లిపోయినవి. ఇప్పటివరకు 29 వ పంజాబు పటాలములలో ఒక హైందవ ఉద్యోగి ఒకనిపాటు చనిపోయినారు. ఒక ఆంగ్లవలకు రిమండి నిపాయలకు దెబ్బలుతగిలినవి. అని చెప్పుచున్నాడు. దక్షిణాఫ్రికా సేనలో ఒక ఇంగ్లీషు ఆఫీసరు, కొంత మంది సైనికులు అగపడుటచులేదు. సెప్టెంబరు 7 వ తారీఖు ఉదయము బ్రిటీషు సేన శత్రు సేనను వెంటదొంగుటకు కడలినది.

అధికారులు 9వ తారీఖున ప్రకటించిన నోటీసులలో ఈ క్రింది విషయములనున్నవి:— సవోవద్ద మరగా మనసేతుతో పోరాడిన శత్రు సేన ఆరు, ఏడు తారీఖుల రాత్రిపూట వెను

కకు వెళ్లిపోయినది. నవోలోనున్న మనసేతు శత్రు సేనకు కలిసి కొనలేక పోయినవికాని, బురా, ఆండిలనుండి వెళ్లిన మనసేన వెనుకకు వెళ్లుచున్న శత్రు సేనకు ఆపుటకు ప్రయత్నించినది. ఇక్కడ యుద్ధము జరిగినది. దట్టమగు అడవిదేశ మగుటవలన యుద్ధమునుగురించిన వివరములు తెలియుట కష్టముగనున్నది. వివరము బురానండి వెళ్లిన మనసేన ఇద్దరు జర్మను సైనికాధికారులను, కొంతమంది జవానులను పట్టుకొని టురిపోర్టువచ్చినది. 8 వ తారీఖున జర్మను సేనలోనున్న లెఫ్టెనెంటు బెర్నార్డుస్ బుసే అనునతడు బురాక్షర్ తనంతటతానే మన సైనికులకు లొంగిపోయినాడు. సవోవద్ద జర్మను యుద్ధముయొక్క వివరములు ఇంకను పూర్తిగ తెలియలేదు. కాని దెబ్బలు తిని ఇల్లుచేరిన మనసైనికులు ఇప్పుడుటవలన మనసేనమీద జర్మనులు ఫిరంగులను తరవరవరలంగ కాల్పుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈ ఫిరంగిగుండ్రను నిర్లక్ష్యముచేసి జర్మను సేనపై పడి నన్నీలతో పాడవకలె నని ప్రయత్నించినందున పంజాబు సేనలో కొందరు చనిపోయిరి.

8 వ తారీఖున బ్రిటీషు అధికారులు ప్రకటించిన నోటీసునుబట్టి ఈ క్రిందివిషయములు తెలియుచున్నవి:— 6 వ తారీఖున అగపడుటకు పోయినవారిని బ్రిటీషు ఆఫీసరులలో లెఫ్టెనెంటు జి. సి. వో. ఓల్లు క్లీల్డు కుమార్తె ఇతనిశవము 7 వ తారీఖు ఉదయము అగపడిన మోటారు వైకిల్లమీద పోవు మనసైనికులలో ఒకనిని, టుటూవద్ద జర్మనులు పట్టుకొన్నారు 8 మోటారు వైకిల్లను కూర్చున్నట్లు కొనిరి. 14 వ తారీఖున అధికారులు ప్రకటించిన నోటీసునుబట్టి ఈ క్రిందివార్త తెలియుచున్నది.

13వ తారీఖున రిజర్వులను, వానినాకరులగు ఆఫ్రికా వారు ఆరుగురును మాంజువద్ద అగపడుటచు సైనికులువారి యొద్దనున్న తుపాకిమందులను ఇతర సామగ్రిని వదలి పొదలలో పడి పారిపోయిరి. జర్మనులు పారిపోయిరి. నాకరులలో ఒకడు మనవారిచే చంపబడినాడు.

కలకత్తా

బంగారాఖాతము.

కలకత్తా సెప్టెంబరు 29:— బంగారాఖాత మింకను సురక్షితముగ లేదని తెలియుచున్నది.

దుర్గపూజలు.

జిల్లానుండి జనులు రాలేదు.

కలకత్తా సెప్టెంబరు 29:— కలకత్తా దుర్గపూజ ముగియెను. ఈయెడ మొత్తము 10 దుర్గపూజలందు కాళిపుట్ట మునకు జనులెక్కువగ రాలేరి. మట్టుపట్టనుండి యాత్రికులు రాకపోవుటచే జనమంతగా లేనది. గోగునార ధరలు తగ్గిపోవుటచేతను కొనువారు లేకపోవుటచేతను వ్యవసాయదారు కలకత్తాకు వచ్చుటకు దబ్బులేనివారైరి.

నీటిలో మునిగి చనిపోవుట

కలకత్తా సెప్టెంబరు 29:— కలకత్తా వాలంటీరు స్కూలు పటాలములలో నొకరు సోమవారము మధ్యాహ్నము బేహలా యొద్ద నీటిలో మునిగి చనిపోయెను. మరొకని పటాలములలో నీపటాలమును బేహలాకు రైలుమార్గ వెళ్లినది. కవారు ముగిసినవెనుక పటాలములలోని వారు కొందరు ఈదుటకు వెళ్లిరి. కొంతసేపటికి గంగాయన నదికు మునిగిపోవుచుండెను. ఈ సంగతిని తక్కినవారు కనిపెట్టిరి. కత్తెను పూటైన మున్నగు వారు నైక తీయుటకు వెళ్లిరి కాని అప్పటికి గంగామునిగిపోయెను. దానిమీద 5 నిమిషములు వెదకి బయటకు తీయునప్పటికి ప్రాణము పోయియుండెను. ఎన్ని ప్రయత్నములు చేసినను ప్రయోజనము లేకపోయినది. గంగాకు 20 సంతకర్ముల వయస్సు.

అలహాబాదు

ఇద్దరు ముచ్చుల యవధి.

అలహాబాదు - సెప్టెంబరు 29:— పయోనీరు పత్రిక కొక విలేజుకుడిట్లు తింతి సంపుచున్నాడు. తూర్పు ఇండియా స్టేషనునందలి నౌకా యుద్ధోన్మేషన మనకోడండ్రు 22 ఏండ్లు 19 ఏండ్లవయసు వారల్లిదను సంగీత విద్య నభ్యసించుటకై జర్మనీకి బోయియుండిరి. వీరిని జర్మనీవారియధికారులు పట్టుకొని వైద్యశాలలో పరిచారకలంగ బనిచేయ నియమించిరి. వీరిద్దరు నౌక వైద్యశాలయందుంచబడలేదు. సురక్షితముగ నున్నామని దప్ప వేతమియు వారి స్నేహితులకు తెలియజేయ గూడదు.

పురాతనవస్తు పరిశోధనము

అలహాబాదు సెప్టెంబరు 29:— డిల్లీలోనికొక కొండ దగ్గరకొన్ని పాతనామములను, బిల్డింగ్ల భూమి మట్టమునకు క్రింద కొన్ని సారంగములను, ఇవి షాహీజీమా ట్యాగ్లకు వలన నిర్మించబడినట్లు చెప్పుచున్నారు. పూడిపోయిన యీ సారంగములలోనొక దానిని, ప్రస్తుతమునూరుగజములనరకుత్రవ్వ శుభ్ర పరచిరి. వీనినన్నిటిని, త్రవ్వబాగుపరచినప్పుడు డిల్లీలోని వివోదములలో నొకటిగనుండును.

సిమ్లా

యుద్ధసమాచారములు.

సిమ్లా సెప్టెంబరు 29:— హిందూదేశ వ్యవహార కార్యదర్శిగా క్రిందిసమాచారమును నిమ్లా రాత్రి 7-85 గంటలకు రాజప్రతినిధిగారికి పంపించిరి. ఇది షాహీజీమా ట్యాగ్లకు వలన నిర్మించబడినట్లు చెప్పుచున్నారు. పూడిపోయిన యీ సారంగములలోనొక దానిని, ప్రస్తుతమునూరుగజములనరకుత్రవ్వ శుభ్ర పరచిరి. వీనినన్నిటిని, త్రవ్వబాగుపరచినప్పుడు డిల్లీలోని వివోదములలో నొకటిగనుండును.

కెప్టాను కెర్ గారి మరణము.

సిమ్లా సెప్టెంబరు 29:— ఈనెల 15 తేదీన యుద్ధమునందు బెడేఫర్డుపటాలమునందలి డిప్యూటీ కెర్ గారు చచ్చిరని యొకరు తంతి స్థువుచున్నారు. వీరు పూర్వము మద్రాసు బ్యాంకిలో పనిచేసిన సి. డి. కెర్ భారీ కేక పుత్రుడు. సిమ్లా లోని సర్. ఆర్థర్ కెర్ గారి మేనల్లుడు.

కామెయూనుల రాజధాని లొంగుట.

సిమ్లా సెప్టెంబరు 29:— నిమ్లా టిరాన్ల 8-10 గంటలకు స్టేటు సెక్రటరీగారు క్రితైన్ యొక్క తంతునంపిరి. కామెయూనుల ముఖ్యపట్టణముగు డూటలా మన సాకాదశము వారికి లొంగిపోయెను. బెలియను పట్టణము తైగ్రాడీరు జనరల్ డాబెల్ గారి యజమాన్యమున నున్న ఆంగ్ల ఫ్రెంచి సైనికులకు లొంగిపోయెను.

మాకా

మాకా నౌక వర్తకపు సంఘము.

సిమ్లా సెప్టెంబరు 29:— హిందూదేశ వ్యవహార కార్యదర్శిగారినుండి రాజప్రతినిధిగారి క్రింది తెలిగ్రామువచ్చినది:— ఇట్టిచిక్క సమయములో ధనసహాయము చేసియు, సేనలను పంపియు హిందూదేశపు ప్రజలను ఇతర బ్రిటీషు అధినేతనములలోని ప్రజలను చూపిన మనఃపూర్వకముగు రాజభక్తి మాకపరమితానందనము కలిగించినది. మేమెల్లప్పుడును వారికి కృతజ్ఞులమై యుండుము. దీనివలన సామ్రాజ్యములలోని ఒకభాగము నుండిన ప్రజలకు మరియొక భాగము నందలి ప్రజలతో స్నేహభావము వెంపొంది సామ్రాజ్యము నిరంజను అని మాకాచెప్పురు వర్తకసంఘమువారు తీర్మానించినారు.

బర్రా.

రైలుకట్టలు కొట్టుకొనిపోవుట. రంగూను సెప్టెంబరు 29:— రంగూను ప్రాంతపు రైలు మార్గముమీదనుండిన బోకాఖోగు, నేజాస్టేషనులమధ్య వరద వచ్చి ఆరవనైలువరకు రైలుకట్టలు కొట్టుకొనిపోయినవి.

రంగూను రేవు అధికారులు.

రంగూను సెప్టెంబరు 29:— రంగూను రేవు కమిషనరులకు యీ సంవత్సరమునకు 1,84,778 రూపాయల ఆదాయము వచ్చినది. 37,030౭౭ రూపాయలు ఖర్చయినవి. వర్తకము వృద్ధియగుటవలన, రేవుపనులు టన్నుకు మూడణాలు నుండి పాకలాకు వృద్ధిచేయుటవలనను యింతలాభము వచ్చినది.

మస్కాటు సుల్తానుగారి రాజభక్తి.

సిమ్లా సెప్టెంబరు 29:— గ్రేటు బ్రిటన్, జర్మనీకిని గ్రేటు బ్రిటన్ ఆస్ట్రీయా హంగరీకిని యుద్ధము పొసగిన దను వార్త పరివ్యయ గల్గులలో నుండిన బ్రిటీషు చెసిడెంటు మస్కాటు సుల్తానుగారికిని దెహరాదు పేరుగారికిని టూషి యల్ తీర్ము నుండుండిన యితర పేదలకును తెలుపగా మే మందరము బ్రిటీషువారియెడ ఆత్మంతభక్తి స్నేహములు కలిగి యున్నామనియు వారి జయమునకై నిరంతరము ప్రార్థించుచున్నామనియు జవాబు వ్రాసిరి.